

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I grupp

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 229 (8935)

TRST, torek, 1. oktobra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

K NORMALIZACIJI POLITIČNEGA POLOŽAJA V PORTUGALSKI

PORTUGALSKI PREDSEDNIK SPINOLA PRISILJEN K ODPSTOPU ZARADI DVOUMNE VLOGE V SPODLETELEM DRŽAVNEM UDARU

Spínola (desno) in Costa Gomes (levo) pred dnevi na konjskih dirkah v Lizboni

Novi predsednik je general Costa Gomes, bivši poveljnik glavnega štaba - Vasco Goncalves ostane ministrski predsednik - Govorice o spremembah v vladi - Portugalsko ljudstvo izpričalo solidarnost z oboroženimi silami

LIZBONA, 30. — General De Spínola, predsednik Portugalske, je danes, v teku televizijske oddaje izjavil, da odstopa s predsedniškega mesta, češ da vladata v državi kaos in anarhija in da v takem položaju ne more ostati še naprej. Porok za demokratični razvoj in za ureditev demokracije na Portugalskem. V resnici je bil Spínola, kot kaže iz poročil, ki prihajajo iz Lizbone, prisiljen k odstopu zaradi dvoumne vloge, ki jo je imel v propadlem poskusu desničarskega državnega udara, ki so ga oborožene sile preprečile v zadnjem trenutku.

Državni svet, ki se je sestal takoj potem, ko je Spínola napovedal svoj odstop, je imenoval za novega predsednika generala Costa Gomesa, nekdanjega načelnika glavnega štaba portugalske vojske in enega sedanjih poveljnikov republiške narodne garde. Po strmo glavljenju Caetanovega fašističnega režima je bil član odbora za narodno obrambo. Costa Gomes je že potrdil, da bo general Vasco Goncalves, dosedanj ministrski pred-

sednik, ostal na svojem mestu, pač pa so izstopili, oziroma niso več člani odbora za narodno obrambo, generali Diego Neto, Silverio Marques in Carlos Galvao de Melo, proti kateremu so demonstranti v nedeljo uprizorili močno manifestacijo, ki je trajala do jutra. V omenjenem odboru so še trije visoki častniki: sam predsednik Francisco Da Costa Gomes, kontraadmiral Pinheiro de Azevedo in kontraadmiral Rosa Coutinho.

Po zadnjih spremembah v najvišjem vodstvu portugalske republike govori v Lizboni tudi o odstopu iz vlade generala Mela Antunesa, ki naj bi postal novi poveljnik glavnega štaba portugalske vojske ter podpolkovnika Firmina Miguela, dosedanjega ministra za obrambo in majorja Sanchesa Osoria, ministra za informacije. Oba slednja sta bila tesno povezana z generalom De Spínolo.

V svojem televizijskem govoru, med katerim je napovedal svoj odstop, je Spínola govoril tudi o naraščajoči gospodarski krizi, ki je ušla slehernemu nadzorstvu. Poleg tega je izjavil, da se gibanje oboroženih sil ni držalo obvez glede dekolonizacije v Afriki. S temi ugotovitvami je hotel po vsej verjetnosti reči, da se ne strinja s hitrimi ukrepi zunanjega ministra, socialističnega Soaresa, ki je zagovarjal takojšnjo podelitev neodvisnosti nekdanjim portugalskim kolonijam v Afriki. Portugalska vlada je namreč najprej sklenila, da bo v Gvineji - Bisau, Mozambiku in Angoli razpisala referendum, s katerim bi se moralo tamkajšnje prebivalstvo izreči, če je za takojšnjo proglasitev neodvisnosti ali pa za nadaljevanje portugalske nadoblasti. V kasnejših pogajanjih, ki jih je vodil portugalski zunanji minister Soares z gibanji za neodvisnost, ki so se že leta borila proti portugalski kolonialni oblasti, pa so se domeni o takojšnji neodvisnosti pa z Gvinejo - Bisau, za Mozambik pa so dosegli sporazum, ki predvideva koalicijsko portugalsko-mozambiško vlado do konca junija prihodnjega leta, nakar bo ta dosežena portugalska kolonija popolnoma neodvisna. Ti sporazumi pa kaže, Spínoli niso bili pogodu in zato jih je tudi kritiziral v svojem govoru.

Ob odstopu generala De Spínole je portugalska komunistična partija objavila sporočilo, v katerem pravi, da je njegov umik iz političnega življenja povsem logična posledica politične krize, ki je zadnje dni zajela Portugalsko. Komunistična partija je bila prisotna med Spínolovimi govori, ki so jo vodila manifestacije, ki jo je tako imenovana »tlača« večinsko priredila in potem ko so odkrili in oneposobili protirevolucionarno mrežo, v katero so bile zapletene nekatere vidne osebnosti iz finančnih krogov in iz okvira sedanje državne uprave. S tem v zvezi naj omeni

mo, da se je v Spanijo zatekel generalni direktor največje portugalske banke, Ricardo Espirito Santo, ki je bil tesno povezan z bivšim Salazarjevskim režimom. Z njim so prispele v Madrid tudi nekatere njegovi sorodniki.

Komunistična partija ima odstop Spínole za pozitivno dejstvo, ki prispeva k političnemu razčiščenju in ustvarja pogoje za nadaljnjo demokratizacijo političnega življenja v Portugalski. Pozno zvečer je komunistična partija skupno z demokratičnim gibanjem izdala letak, s katerim vabi ljudstvo na manifestacijo v podporo vojaškemu gibanju, ministrskemu predsedniku Goncalvesu in začasnemu vladi.

S svoje strani poziva socialistična stranka ljudstvo, naj da čim večjo podporo programu oboroženih sil sprči izredno resnega pomena Spínolovega odstopa. Socialisti ugotavljajo, da je vojska dala dovolj jasnih pričevanj, da ima namen uvesti v Portugalski popolnoma demokratičen režim v spoštovanju divjavijskih pravic vseh Portugalcev.

NA ZBOROVANJU V LABINU JE GOVORIL PREDSEDNIK SZDL HRVAŠKE MARGAN

Podčrtane velike zasluge in vloga Unije Italijanov za Istro in Reko

Govor predsednika Ferrija - V kratkem bo unija obiskala deželno upravo v Trstu

Predsednik Luigi Ferri bere poročilo na svečani seji izvršnega odbora ob trideseti obletnici ustanovitve Unije

SLOVESNOST OB OBLETNICI ZGODOVINSKEGA ZBOROVANJA NA VIPAVSKEM

Upravičeno lahko zahtevamo spoštovanje pravic Slovencev v Italiji in na Koroškem

Govor Lidije Šentjurg, članice Sveta federacije
Partizansko srečanje borcev 4. prekomorske brigade

Pri Šmarjah na Vipavskem je bila v nedeljo pomembna slovesnost v spomin na množično zbiranje pred 30 leti. Nedeljskega zborovanja, po katerem je sledilo partizansko srečanje borcev 4. prekomorske brigade, so se udeležili Miha Marinko, dr. Joža Vilfan, Franc Popit, dr. Marjan Brečelj, komandant ljubljanske garnizije, Franc Tavcar - Rok in predsednik občinskih skupščin. V kulturnem programu so nastopili združeni pevski zbori iz Branika, Vrtojbe in Ajdovščine, godba na pihala iz Idrije ter člani Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Slavnostni govor je imela članica Sveta federacije Lidija Šentjurg, ki je govorila tudi na zgodovinskem zborovanju v tem kraju 30. julija 1944.

Ko je opisala hroščje čase pred tridesetimi leti, pomen takratnih nistijskih zborovanj za priključitev k Jugoslaviji, velik krvni davek v boju proti fašizmu in nacizmu ter resnično politično zrelost Primorcev in temeljne internacionalistične solidarnosti med slovenskimi in italijanskimi borci ter delovnimi ljudmi, je Lidija Šentjurg dejala:

»To solidarnost je potrebno nagla-

šati tudi danes, ko ostanki fašizma v Italiji in neofašisti ob podpori mednarodnih imperialističnih krogov tako nesramno dvigajo glavo in s terorjem in oboroževanjem grozijo demokratičnemu razvoju same Italije in z revanšističnimi zahtevami po našem ozemlju ogrožajo mir v svetu.

Prav res moramo ob spominih na slavne boje pred tridesetimi leti opozoriti tudi danes, da so naše demonstracije proti zahtevam revanšistov, izražene tudi v italijanski uradni notni marca letos, opozarjale, da ne gre samo za nas, kajti o tem, da smo mi gospodari na našem ozemlju, ne more biti več diskusije, ampak da gre za to, ali bodo demokratične in antifašistične sile v Italiji uspele resnično obratovati z ostanki fašizma in reakcije.

Prav Primorci, ki so v času narodnoosvobodilne borbe pokazali tako visoko politično zrelost in se borili skupno z italijanskimi demokratičnimi ljudmi proti fašizmu, so upravičeni tudi danes na to opozorjati italijanske boje tovaršne in delovne ljudi in tudi zahtevati od njih, da opravijo svojo solidarnostno dolžnost, da prisilijo svojo vlado in

parlament k spoštovanju pravic naš manjšine in izpolnjevanju obveznosti, ki jih je Italija prevzela z mirovno pogodbo in s Posebnim statutom memorandumu o soglasju.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Mini o zasedanju generalne skupščine združenih narodov

(Od našega dopisnika)

BEograd, 30. — Podpredsednik ZIS in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić se je sinoči vrnil iz New Yorka, kjer se je udeležil razprave na rednem zasedanju generalne skupščine OZN in kjer je imel več sestankov z voditelji delegacij v zvezi z vprašanji drugih držav. Minić se je v New Yorku tudi udeležil sestanka zunanjih ministrov neuvrščenih držav.

Vsi ti pogovori so bili zelo koristni saj so omogočili neposredne stike, v zvezi z vprašanji obojestranskega interesa ter v zvezi z mednarodnimi vprašanji, ki so na dnevnem redu generalne skupščine svetovne organizacije. Minić je ob vrtnitvi v Beograd na vprašanje novinarjev, kakšna je njegova ocena letošnjega zasedanja dejal, da so bila v središču pozornosti velike večine govornikov mednarodna gospodarska vprašanja, vprašanja razornih, dekolonizacije ter kriza na Blaznjem vzhodu in na Cipru.

Stališče govornikov na generalni skupščini je bilo, kar zadeva krizo na Cipru in na Blaznjem vzhodu, dokaj negativno, saj so vsi izrazili zaskrbljenost zaradi mednarodnega položaja in zaradi mednarodnega političnega vzdušja, ki se zaradi odzivanja perca mednarodna gospodarska kriza vedno bolj zaostreva. Mednarodna gospodarska vprašanja so izvenila v besedah govornikov na generalni skupščini na skoraj dramatičen način. Večina govornikov, je dejal Minić, je zahtevala, da se gospodarski odnosi na mednarodnem področju bistveno spremenijo. Mnoge države se zavzemajo za takojšnje izvajanje sklepov, ki so jih sprejeli na posebnem zasedanju OZN o surovinah in razvoju ter deklaraciji o vzpostavitvi novega reda v mednarodnih gospodarskih odnosih. Izredno pereče je tudi vprašanje uresničitve programa nujnih ukrepov v korist državam, ki so gospodarsko najbolj prizadete.

Po besedah Miloša Minića je bil sestanek zunanjih ministrov neuvrščenih držav posvečen preverjanju skupnih stališč o posameznih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu zasedanja generalne skupščine. Treba je omeniti predvsem krizo na Cipru in na Blaznjem vzhodu ter reševanje palestinskega vprašanja. Posvetili so tudi posebno pozornost delovanju skupine neuvrščenih držav, ki posreduje za reševanje ciprske krize in ki ji je bila ustanovljena na predlog Jugoslavije.

B. B.

B. B.

(Nadaljevanje na 5. strani)

OBJAVLJENO POROČILO O GOSPODARSKIH IN PRORAČUNSKIH PREDVIDEVANJIH

Celotna gospodarska politika v znamenju skrčenja primanjkljaja plačilne bilance

Narodni dohodek se bo v letu 1975 zvišal samo za 1,5 odst. - Predvidene negativne posledice na zaposlovanje - Potreba po zajeitvi izdatkov javne uprave

RIM, 30. — Ministrstvo za proračun je objavilo v izveščku vsebino poročila o gospodarskih in proračunskih predvidevanjih, ki je bilo izročeno parlamentu. Poročilo se začne s poglavjem o mednarodnem gospodarskem položaju ter se nadaljuje s poglavjem o aktualnih problemih italijanskega gospodarstva in o gospodarskem razvoju v letu 1974. Dokument daje nato izčrpan pregled o gospodarskih predvidevanjih za leto 1975, kakršno je bilo mogoče izdelati na osnovi dosedanjih ocen.

Glavni obrisi teh predvidevanj (v primerjavi s predvidevanji za leto 1974) so sledeči: komatni narodni dohodek se bo zvišal za 1,5 odstotka (4,5 leta 1974), zasebna potrošnja se bo povečala za 1,5 odst. (3,5 leta 1974), javna potrošnja za 1 odst. (2 v letošnjem letu), cene potrošnega blaga se bodo zvišale za 16 odstotkov (20), kosmate naložbe se bodo skrčile za 6,5 odst. (letos je bilo predvideno povišanje za 6 odst.), izvoz se bo zvišal za 8 odst. (letos 7), uvoz pa se bo povišal za en odstotek (za letoš je bilo predvideno znižanje uvoza za 0,5 odst.). Poročilo predvideva, da bo primanjkljaj leta 1975 znašal 2.900 milijard lir, medtem ko se za letoš predvideva primanjkljaj 5.300 milijard.

Poročilo jasno pove, da bo skrčenje gospodarske dejavnosti imelo negativne posledice na raven zaposlovanja. Ker se te posledice navadno pojavljajo z določeno zamudno, bo do skrčenja ravni zaposlovanja prišlo verjetno v drugi polovici leta 1975, za sedaj pa ni mogoče predvidevati točnega kvantitativnega obsega tega skrčenja.

Glede cen potrošnega blaga poročilo pojasnjuje, da predvideno zvišanje 16 odst. predstavlja letno poprečje, ki zaobjema tudi inflacijske posledice druge polovice leta 1974. Zaradi tega, da ne bi presegli določene meje, bi se cene v prihodnjem letu ne smele zvišati več kot za deset odstotkov.

Tretje poglavje poročila o gospodarskih in proračunskih predvidevanjih je posvečeno perspektivam italijanskega gospodarstva za leto 1975 in direktivam kratkoročne gospodarske politike. V tem pogledu — pravi poročilo — bo treba prvenstveno težiti k cilju zajeitve primanjkljaja plačilne bilance, po drugi strani pa bo treba skušati čim bolj omiliti posledice, ki jih bo zaradi tega utrpela produktivna dejavnost. Poročilo omenja dalje hude posledice, ki jih ima za plačilno bilanco odtok kapitalov iz države ter poudarja potrebo po zaostrenem nadzorstvu in po ostrejših kaznih. Glede cen, poročilo izključuje, da bi ponovno uvedli ukrepe za njihovo zamrzitev, pač pa poudarja, da bo treba ustvariti dodatne instrumente za zajeitve naraščanja cen na predvideni ravni.

Poročilo dalje poudarja potrebo po usklajevanju dinamike dohodkov od odvisnega dela s potekom inflacijskega procesa, kar pomeni, da nominalna dinamika dohodkov od odvisnega dela ne bo smela presegati dinamike cen na potrošnji; realna raven dohodkov bo morala biti zajeitvena, istočasno pa bo morala ostati v bistvu nespremenjena. Ko bi se pojavile težnje po odstopanju od te osnovne linije, bo morala biti oblast pripravljena popraviti te odklone.

Glede izdatkov javne uprave, poročilo poudarja, da se ne bodo smeli povišati za več kot 16 odst. Dejstvo pa je, kot ugotavlja dokument, da državni proračun za leto 1975 že presega to mejo, zaradi česar bo potrebno opraviti nekatere omejitve, predvsem, s črtnjem ne produktivnih izdatkov in z odložitvijo izdatkov na področjih, ki niso prioritarnega pomena.

Danes dopolnijo se sestane deželni svet, ki bo uradno sprejel na znanje ostavko predsednika deželne uprave Comellina in s tem uradno potrdil krizo. V razvoru bodo posegli načelniki skupin, ki bodo orisali politični položaj.

Politične stranke se pripravljajo na »preverjanje«

RIM, 30. — Po povratku predsednika republike Leoneja in zunanjega ministra Mora z obiska v ZDA se bo politično delovanje v prihodnjih dneh spet razvilo. V središču pozornosti je vprašanje »preverjanja« med strankami vladne koalicije, od zaključka katerega bo odvisna usoda Rumorjeve vlade. Sam Rumor je danes obiskal Leoneja na Kvirinalu, kateremu je poročal o trenutnem političnem položaju.

Politični tajnik KD Fanfani je danes sklenil sklicati za 8. oktober sejo stranknega vodstva, na kateri bo morala stranka uradno zavzeti stališče do preverjanja. Že jutri pa se bo sestalo vodstvo socialdemokratske stranke, ki se bo po predvidevanjih izreklo proti vladni krizi, saj je po mnenju PSDI edina alternativa sedanji vladi sklicanje predčasnih volitev.

ZASKRBLJENOST V JUGOSLAVIJI ZARADI VELIKEGA PORASTA CEN SUROVIN

Boj proti inflaciji in stabilizacija v ospredju seje predsedstva CK ZKJ

Bijedić opozoril na možnost stopnjevanja inflacije, če se ne bodo izvajali sklepi 10. kongresa zveze komunistov

(Od našega dopisnika)

BEograd, 30. — Predsedstvo CK ZKJ je na današnji seji, katere so se udeležili tudi zastopniki družbeno-političnih organizacij in ustanov razpravljal o aktualnih družbeno-gospodarskih gibanjih in nalogah za uresničenje politike gospodarske stabilizacije.

V uvodnem poročilu, ki ga je podal tajnik izvršnega komiteja predsedstva ZKJ Vojo Srzentić, se ugotavlja, da je sedanje gospodarsko stanje precej zapleteno. Po eni strani rastejo proizvodnja, produktivnost dela, zaposlenost, osebni dohodki se povečujejo, po drugi strani pa raste inflacija, poslabšuje se položaj gospodarstva v mednarodnih odnosih, čezmerno raste splošna potrošnja. Rastoča inflacija je največji gospodarsko-politični problem in zato je najvažnejša naloga boj proti rasti inflacije, predvsem pa proti njenim vzrokom doma. Istočasno je treba sprejeti ukrepe, da se ublazi ali zmanjša negativni vpliv od zunaj.

Srzentić je zlasti opozoril na rast cen in v zvezi s tem na nujnost doslednega spoštovanja dogovora o politiki cen in vzpostavitvi sistema kon-

trole cen, ter na občutno poslabšanje plačilne bilance s tujino, zaradi skoka cen surovin in reprodukcijskega materiala, ki ga Jugoslavija uvaža za nad 70 odstotkov. To zahteva spremembo strukture proizvodnje, preprečitev nepotrebnega uvoza nekaterega blaga in izvoza izdelkov, ki se nje potem po visokih cenah uvažajo. V uvodnem poročilu se nadalje ugotavlja, da je ključ političnemu stališču v letošnjem letu prišlo do povečanja zakonskih obveznosti gospodarstva in kot posledica tega povečanje splošne in skupne potrošnje, kar prav tako vpliva na nestabilnost in inflacijo. Visoko večanje življenjskih stroškov grozi ogrožiti realne osebne dohodke in standard delovnih ljudi, posebno tistih z nizkim dohodkom. Plan zahteva, da se dosledno izvaja politika povečanja družbenega standarda. Na koncu svojega poročila je Srzentić ugotovil, da so na področju družbeno-gospodarskih odnosov osredotočene najvažnejše naloge za gospodarstvo in socialni položaj delavskega razreda in da mora zveza komunistov tem vprašanjem posvetiti prvenstveno pozornost.

Prvi udeležene v razpravi, predsednik zveznega izvršnega Džed-

mal Bijedić, je ugotovil, da je svetovna energetska in surovinska kriza in inflacija na Zahodu sama vili olje na ogenj domače inflacije, kar je odkril in zaostri razne probleme, predvsem nevednostno obstoječe razdelitve nacionalnega dohodka in na njej temeljne potrošnje. Po mnenju predsednika zveznega izvršnega sveta je metoda družbenega sporazumevanja in dogovarjanja, ki je predmet pogostih kritik, edina alternativa, kajti prav z družbenim dogovarjanjem se bla rešena mnoga skoki leta nakopičena vprašanja. Upoštevati je treba, da so razlike v interesih in pojmovanjih in da je smoter družbenega dogovarjanja, da se te razlike in posamezni interesi na enakopravni osnovi premestijo in uskladijo, upoštevajoč skupne interese. Izvajanje skupne politike ne ovira družbenega dogovarjanja, temveč pojave monopolnega obnašanja in poskuse sporazumevanja na račun tretjih, pojave in tendence zapiranja v regionalne meje. Bijedić je ugotovil, da vse dosedanje tendence in gibanja v mednarodnih odnosih opozarjajo, da se bodo čez eno ali dve leti pojavili še bolj zapleteni problemi, če se s pospešeno graditvijo velikih kapacitet za proiz-

vodno energije in surovin ne zmanjša uvoz in ne poveča konkurenčnost gospodarstva ter z drugimi ukrepi ne poveča izvoz, neblagovni dotok deviz od uslužnosti in turizma. Če ne bomo manj in predvsem racionalneje trošili in učinkoviteje proizvajali, nas v prihodnjem letu čaka nadaljnja eskalacija in inflacija, je dejal Bijedić in pripomnil, da je mogoče odločiti in uspešno zoperstaviti se inflaciji, le če se dosledno izvajajo resolucije X. kongresa o nalogah zveze komunistov v borbi za gospodarsko stabilizacijo. Predvsem je potrebno, je poudaril Bijedić, da se potrošnja uskladi s proizvodnjo, da se skupno uskladi porazdelitev nacionalnega dohodka, da se pospeši gradnja objektov, ki bodo zmanjšali potrebo uvoza in povečali izvoz.

V razpravi je sodelovalo še 11 članov predsedstva, med njimi Edvard Kardelj, cigar govor, pa so vsi izrazili zaskrbljenost zaradi mednarodnega položaja in zaradi mednarodnega političnega vzdušja, ki se zaradi odzivanja perca mednarodna gospodarska kriza vedno bolj zaostreva. Mednarodna gospodarska vprašanja so izvenila v besedah govornikov na generalni skupščini na skoraj dramatičen način. Večina govornikov, je dejal Minić, je zahtevala, da se gospodarski odnosi na mednarodnem področju bistveno spremenijo. Mnoge države se zavzemajo za takojšnje izvajanje sklepov, ki so jih sprejeli na posebnem zasedanju OZN o surovinah in razvoju ter deklaraciji o vzpostavitvi novega reda v mednarodnih gospodarskih odnosih. Izredno pereče je tudi vprašanje uresničitve programa nujnih ukrepov v korist državam, ki so gospodarsko najbolj prizadete.

B. B.

B. B.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pomembna slovesnost na Vipavskem ob 30. obletnici velikega zborovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Borba beneških Slovencev in njihov delež v vseh primorskih akcijah in naporih, ki se jih danes spominjamo, pa nujno terjata, da tudi danes dvignemo glas in zahtevamo, da je treba tudi njim končno priznati vse pravice slovenske manjšine v Italiji, ki jim jih kratko že 50 let in tudi ves čas po vojni. In če kaj, morajo naše proslave mobilizirati in strniti vse v obmejni predeli, kovati solidar- nostno voljo starejših in mlajših generacij, slovenske in italijanske narodnosti, boriti se proti vsem oblikam fašizma, ki niti v Italiji niti v Avstriji in drugod v svetu še niso pre- magane. Zrtve, ki jih povzročajo nji-rove teroristične akcije in ki jih po- pirajo mednarodne imperialistične sile tako v Italiji, v Avstriji, v Čilu, na Cipru, Daljnem in Srednjem vzhodu, v Afriki in drugod, nas obve- zujejo, da nadaljujemo borbo in delo, ker pač napori in boj za srečnejše življenje delovnih ljudi in mir v svetu še niso končani, kajti sovražnik ni potolčen niti doma niti v svetu.

Zato smo borci in aktivisti in Pri- morski se posebej poklicani, da tudi na tej naši proslavi dvignemo glas proti zatiranju in zavlačevanju izpol- njevanja obveznosti iz državne pogode- bo do naših bratov — Slovencev na Koroskem in da glasno izjavimo, da bomo vedno odločno podpirali njihov boj in se zato globoko strinjamo z demaršom naše vlade in s protesti ko- roških Slovencev proti sklepom av- strijskega parlamentarnih strank, ki za urešitve državne pogodbe in ob- veznosti do slovenske manjšine na Koroskem zahtevajo danes, po tride- setih letih, posebni popis naše manj- šine, čeprav je jasno, da državna po- godba šteti slovensko in hrvaško manj- šino na Koroskem, Stajerskem in Gra- diškanskem kot subjekt, ne glede na številčnost, da ne govorimo o pritiski- nih na našo manjšino s strani Hei- kha, matubda in tudi o raznarovarjanju.

Vsi ti pritiski na naše ljudi v za- mejstvu, kakor tudi pojavljanje grup- pe tujci pri nas, ki s pomočjo od- zunaj skušajo rovariti proti samo- upravljanju in naši družbeni ureditvi ter naši nezavedni politiki, terjajo na- so budnost, odločnost in brezkompromisnost in da se poslednje nadalju- jemo z našim delom in borbo.

Še posebej je Lidija Sentjunc v svojem govoru poudarila delež 4. prekomorske brigade, ki je na ne- deljskem zborovanju slavila svoj tri- deseti jubilej:

«Za jeseni 1943. leta so enote ka- snejše 4. prekomorske brigade ču- le naše baze in predstavništva, so- le naše baze in predstavništva, so- delovali pri pripravi in odposiljanju pošiljk našim vojski, ki so jih posebno v letu 1944 vedno pogostje prinašala so- vezniška letala in konvoji; sodelovali so v zvezi s transportiranjem ranjenec in čuvanju pri delovanju naše mornari- ške baze v luci Monopoli, na zavez- niških letališčih itd. Zaradi uskladi- tve vsega tega dela in enotnega vod- stva se je iz vseh teh enot formi- rala 7. septembra 1944. leta 4. pre- komorska brigada. Borcem te bri- gade, skozi katero je šlo 2.000 borcev, v veliki večini Primorcev, k njibo- vemu jubileju iskreno čestitamo.

«Zborovanje pri Šmarjeh pred tri- desetimi leti je bilo zelo pomembno tudi zaradi tega, ker sta se ga po- leg celotnega političnega vodstva Pri- morske, predstavnikov SNOS, CK KP S in Staba IX. korpusa udeležila tu- di predstavniki zavezniških vojsk, Rdeče armade in Velike Britanije, da so slišali voljo primorskega ljud- stva. Oba sta na tem zborovanju tu- di govorila in ob burnem odobrava- nju navzočih tako v pozdravih, ka- kor kasneje v izjavah partizanskemu dnevniku o vstih z zborovanja, ob- čudovala večlastnost tega zborovanja, voljo in pogum več kot šeststisočgla- ve množice, ki je navzile nevarnosti neposredne bližine okupatorjevih po- stojank manifestirala svojo voljo bo- riti se in živeti združeno v svobod- ni Sloveniji v Titovi Jugoslaviji ter izjavila, da bosta podpirala naše u- pravične zahteve, je pripomnila Li- dija Sentjunc, in je je dodala, da je ob spominu na tisto zborovanje še ve- dno toplo pri srcu vsem, ki so se ga udeležili.

Ko je opisala tedanje razmere in politično delovanje na Primorskem, velika prizadevanja in napore za gra- dno ljudske oblasti, za vzpostavitev slovenskega šolstva in oživitve kul- turne dejavnosti, obenem pa hude trte in učinkovite akcije partizan- skih enic je Lidija Sentjunc pripom- nila. «Rada bi rekla, ker sem bila

takrat na Primorskem, da so primor- ski ljudje včasih resnično delali ču- deže. V pichli 14 dneh, na primer od odloka SNOS o vzpostavitvi PN OO za Slovensko primorje so izvolili na osvobodjenem in okupiranem ozem- lju 160 delegatov iz vse Primorske, Trsta, Tržica, Gorice in Benečije in morali premagati nešteto ovir, zased- ni blokadi, da so prišli v Lazne izvo- liti svoj PNOO kot najvišji organ ob- lasti na Primorskem. Ta pot do Be- nečije na zbor primorskih odposlan- cev je terjala tudi nenadomestljive žrtve: skupno z dvema delegatoma iz Benečije je utonil v Soči tudi to- variš Srebrnič, član SNOSA in eden najstarejših komunistov in slovenski poslanec v italijanskem parlamentu, cigarj spomin bo vedno živel med nami.

V zaključnem delu svojega govora je Lidija Sentjunc opozorila na nuj- nost marksistične znanosti, in nego- vanja tradicij NOB.

KPI proti povišanju tarif v javnem prometu

V imenu komunistične svetovalske skupine v deželnem svetu sta sveto- valca Cuffaro in Bergomas večeraj naslovila na predsednika deželnega odbora odv. Comellija brzojavko, s katero vabita deželno upravo, naj

odloži vsako povišanje tarif v jav- nem prometu in naj onemogoči vsakršno izsiljevanje s strani kon- cesionarjev zasebnih avtobusnih prog s takojšnjimi ukrepi za publi- cizacijo vseh tovrstnih storitev v sodelovanju s krajevnimi upra- vami.

Zasedanje KD o šolskih problemih

V okviru začetka šolskega leta je bila predvečerašnjim v tržaškem Auditoriju na pobudo deželnega vodstva KD javna debata na temo «Pobude krščanske demokracije za šolo». Osrednje poročilo je imela članica osrednjega vodstva stran- ke prof. Paola Gaiotti, ki je orisala sedanji položaj na področju šolstva ter podčrtala vlogo šolstva pri splo- šnem družbenem, gospodarskem in kulturnem razvoju. V razpravo je poslego več šolnikov, ki so obrav- navali različne teme, kot vprašanja vloge družine v sedanjem šolskem sistemu ali vprašanje voljne pravice za osemnajstletnike. Zasedanja so se med drugimi udeležili parla- mentarca Belci in Bologna, deželna odbornika Coloni in Giust, tržaški župan Spaccini in odbornica Benni ter številni drugi svetovalci in od- borniki raznih krajevnih uprav.

OB PROSLAVI NA LIVKU TUDI SREČANJE Z BENEŠKIMI SLOVENCMI

Obsodba teorije o «posebnem narečju» v naših vaseh pod Matajurjem

Na osrednji proslavi tolminske občine je govoril tudi predsednik društva «Ivan Trinko» prof. Viljem Černo

Na Livku, ob vzhodu Kuka in Ma- taturja, je bila v nedeljo osrednja proslava tolminske občine v počasti- tve raznih dogodkov iz narodnoosvo- bodilnega boja ter ob 27. obletnici združitve Primorske z matično domo- vino Slovenijo in Jugoslavijo. Ob tem je bilo v tej gorski vasi prisrčno celodnevno srečanje prebivalcev to- lminske občine in rojakov iz Bene- ške Slovenije. Hkrati so izročili v u- porabo sedem kilometrov dolgo asfal- tirano cesto od vasi Idriško v dolini na Livke, oziroma do mejnega prehoda, z Italijo, vodovod na Liv- ških Ravnah in televizijski pretvornik na Kuku v višini 1243 metrov nad- morjem. Pretvornik bo omogočil spre- jemo programa iz koprškega, televi- zijskega studia v številnih oddrocih v vseh in zaselkih ob meji in tudi v nekaterih središčih na Tolminskem.

Udeležencem manifestacije — med njimi so bili tudi župani nekaterih občin, predsednik Centra za kulturne raziskave iz Barda Remo Ker, pred- stavniki kulturnega društva «Planin- ka» iz Ukeve in Kanalski dolini Zvon- ko Prešeren, zastopnika Društva iz- seljenec iz Beneške Slovenije Dino del Medico in Ado Kont, duhovniki, mladina, dr. D. Cupin za SKGZ iz Trsta in drugi gostje iz sosednje Be- neške Slovenije — je govoril sekretar občinske organizacije Zveze komu- nistov iz Tolmina Vlado Uršič. Po- drobno je opisal gospodarski in druž- ben razvoj tolminske občine v Ju- goslaviji (samo v zadnjih letih so vložili v gospodarstvo okoli 40 mi- liardo starih dinarjev, v občini je 5 tisoč zaposlenih, v nove objekte na Livku pa so investirali okoli 800 mi- lijonov starih dinarjev), opredelil znana jugoslovanska stališča glede od- nosov in sodelovanja z Italijo, potem pa obravnaval teške razmere, v ka- terih morajo še zmeraj živeti Bene- ški Slovenci. Poudaril je, da v nekaterih desničarskih krogih v Ita- liji — in ne samo v njih — posku- šajo razviti teorijo, čes da v Bene- ški Sloveniji živi ljudstvo, ki govo- ri posebno narečje, torej ne sloven- skega jezika, in ki se je le delno navezalo slovenske kulture. Sekretar Zveze komunistov Uršič je ostro ob- sodil takšna naziranja in opozoril na podobne poizkuse na avstrijskem Koroskem.

V imenu Beneških Slovencev je na slovesnosti govoril predsednik kul-

nega društva «Ivan Trinko» iz Čeda- taturja, je bila v nedeljo osrednja proslava tolminske občine v počasti- tve raznih dogodkov iz narodnoosvo- bodilnega boja ter ob 27. obletnici združitve Primorske z matično domo- vino Slovenijo in Jugoslavijo. Ob tem je bilo v tej gorski vasi prisrčno celodnevno srečanje prebivalcev to- lminske občine in rojakov iz Bene- ške Slovenije. Hkrati so izročili v u- porabo sedem kilometrov dolgo asfal- tirano cesto od vasi Idriško v dolini na Livke, oziroma do mejnega prehoda, z Italijo, vodovod na Liv- ških Ravnah in televizijski pretvornik na Kuku v višini 1243 metrov nad- morjem. Pretvornik bo omogočil spre- jemo programa iz koprškega, televi- zijskega studia v številnih oddrocih v vseh in zaselkih ob meji in tudi v nekaterih središčih na Tolminskem.

Udeležencem manifestacije — med njimi so bili tudi župani nekaterih občin, predsednik Centra za kulturne raziskave iz Barda Remo Ker, pred- stavniki kulturnega društva «Planin- ka» iz Ukeve in Kanalski dolini Zvon- ko Prešeren, zastopnika Društva iz- seljenec iz Beneške Slovenije Dino del Medico in Ado Kont, duhovniki, mladina, dr. D. Cupin za SKGZ iz Trsta in drugi gostje iz sosednje Be- neške Slovenije — je govoril sekretar občinske organizacije Zveze komu- nistov iz Tolmina Vlado Uršič. Po- drobno je opisal gospodarski in druž- ben razvoj tolminske občine v Ju- goslaviji (samo v zadnjih letih so vložili v gospodarstvo okoli 40 mi- liardo starih dinarjev, v občini je 5 tisoč zaposlenih, v nove objekte na Livku pa so investirali okoli 800 mi- lijonov starih dinarjev), opredelil znana jugoslovanska stališča glede od- nosov in sodelovanja z Italijo, potem pa obravnaval teške razmere, v ka- terih morajo še zmeraj živeti Bene- ški Slovenci. Poudaril je, da v nekaterih desničarskih krogih v Ita- liji — in ne samo v njih — posku- šajo razviti teorijo, čes da v Bene- ški Sloveniji živi ljudstvo, ki govo- ri posebno narečje, torej ne sloven- skega jezika, in ki se je le delno navezalo slovenske kulture. Sekretar Zveze komunistov Uršič je ostro ob- sodil takšna naziranja in opozoril na podobne poizkuse na avstrijskem Koroskem.

V imenu Beneških Slovencev je na slovesnosti govoril predsednik kul-

M. D.

Šolski avtobusi v sovedenjski občini

Občinska uprava v Sovodnjah ob- bešča zainteresirane starše in učen- ce ter dijake, da bodo šolski avto- busi tudi v tem šolskem letu vo- zili po ibičajnem voznem redu. Otroke z Vrha bodo letos s šol- skim taksijem prevajali v vrtec v Rupo. Na običajnem kraju naj se otroci že danes zberejo ob 8.30. Taxi bo vsak dan na zbirnem me- stu ob tej uri.

Otroci iz Gabrijl ki so namenjeni v osnovno šolo v Sovodnjah, se danes zberejo na običajnem mestu ob 8.45. Od jutri dalje pa naj bodo na zbirališču ob 8.10.

Dijaki z Vrha, ki se s šolskim avtobusom vozijo v Gorico, naj bo- do danes na zbirališču ob 8.30, od jutri dalje pa že ob 8. uri, kot običajno.

Danes se pričinja šolsko leto

Učenci in dijaki ter učitelji in profesorji bodo danes spet prestopili šolski prag. Pričenja se šolsko leto 1974-75. V vseh naših šolah bo le- tos nekaj več učencev in dijakov kot lani. To je dokaz vitalnosti na- še šole, ki se v zadnjem času lepo razvijajo.

Tudi ob začetku tega šolskega le- ta lahko beležimo določene uspehe, marsikaj je na žalost še neuresni- čenega, prišlo pa je do novih težav. Razveseljivo je dejstvo, da i- mam v otroških vrstih letos ve- liko otrok, težave pa so z vrtem v Standrežu, kjer so precej sloven- skih otrok poslali v italijansko pa- radeško, čes da ni bilo v slovenskem razredu mest na razpolago.

Kar se tiče osnovnih šol beležimo letos precejšnje spremembe v u- čiteljskem kadru. Prišlo je do šte- vilnih premostitev, ki so tudi po- sledica izvajanja zakona o sloven- skih šolah. Na šolskem skrbništvu v Gorici bosta nameščena dva u- čitelja, eden pa v didaktičnem rav- nateljstvu v Doberdolu. Šolski av- tobos bo prevajal nekatere otroke iz Jamelj v šolo v Dol in obratno. Tako bodo tudi v teh dveh krajih odpravili večrazredne učilnice. V Sovodnjah bodo čez petnajst dni od- pri novo šolsko poslopje in s tem uredili celotno šolsko upravljanje v občini. S šolskimi stavbami v Go- rici gre vse po starem, isto bo v Števerjanu, kjer so že odobrili na- črt za novo šolo.

Tudi slovenske srednje šole v Go- rici bodo v istih stavbah kot la- ni. Na šolskem področju imamo no- vost v paralelnem razredu za o- troške vrtnarice na učiteljsku, kar je za nas vsekakor pozitivno. I- mam pa hudi udarec z napovedano ukinitvijo dveh višjih razredov slo- venske trgovske šole.

Vsem slovenskim učencem in di- jakom želimo uspešno novo šolsko leto v prepričanju, da si bodo na- brali veliko znanja in tudi sloven- skega duha.

80 let Franciške Maligoj iz Podgore

V četrtek, 26. septembra, so v Podgori v Attensovi ulici, št. 1 slavili visok življenjski jubilej. Tisti dan je mati Franciška Perkan, vdova Maligoj preokročila osmede- seto leto starosti. Kljub svojim o- smim križem je mati Franciška Perkan še na predvečer svoje ob- letnice rojstva nanosila drva v hi- šo za štedilnik in opravila, kot vsak dan, vsa hišna dela.

Vse življenje je preživela doma na kmetski v Podgori, le za nekaj me- sev med prvo svetovno vojno je odšla z begunci v notranost države. Po vrnitvi na dom se je leta 1921 omožila z Maligojem iz Kozine, ki se je priselil na ženin dom v Pod- goro. Pred desetimi leti je mož u- mrl, na domu pa je mati Franciška ostala s sinovoma Stankom in Edi- jem, nevesto Eldo in vnuki. Sinovi, ki so opustili kmetsko in se zaposli- li v industriji, so bili vzgojeni v sloven- skem duhu. Edi, ki se je bil med NOB priključil partizanskim enicam, je sedaj tudi aktiven član podgorske sekcije borbevske zveze ANPI.

Mati Franciška je še vedno pri do- brem zdravju, le noge včasih popu- ščajo. Želimo ji, da dokajati še obli- co srečnih let v krogu svojih naj- dražjih.

LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je dežur- na lekarna Rismond, Ul. Enrico Ti- to, tel. 72-701.

OB VELIKI UDELEŽBI LJUDI

Z nastopom ljubljanskih folkloristov zaključen jesenski praznik v Štandrežu

Klub nestanovitnemu vremenu je prireditelj p. d. «Oton Župančič» uspea

Z nedeljskim uspešnim nastopom ljubljanskih folkloristov in z zabav- no prireditvijo v Ulici sv. Mihaela se ni zaključil le jesenski praznik prosvetnega društva «Oton Župan- čič» v Štandrežu, marveč vrsta u- splehih polnih prireditev, ki so jih priredila društva, včlanjena v Ju- goslovansko prosvetno zvezo na Go- riškem od 1. maja dalje. Prireditve so bile letos skoro v vseh društvih. Nova je bila prireditev na Oslavju, kjer se je obnovilo delovanje tam- kajšnjega prosvetnega društva, pri- čele so se v Števerjanu s prvomajski- mi prazniki, sledile so nato v Stan- drežu (dvakrat), na Vrhu, v Sovod- njah, v Dolu na Oslavju. Na vsaki polni prireditvi društev, ki so včlanjena v SPZ, se je zbralo več tisoč ljudi. Viskrat so bili na spo- redu, poleg zabavno - rekrea- cijskih točk, nastopi kulturnih sku- pin, od folklornih do pevskih zbo- rov in recitacije. Društva, včlane- na v SPZ, so tako izpolnila svojo dolžnost. Poleg teh svojih prire- ditev pa so kulturne skupine naših prosvetnih društev sodelovale tudi na prireditvah drugih organizato- rev, kot so ANPI, športna društva in podobno.

Standrežci si za vsako prireditev omislili nekaj novega. To že več let, saj so bili pobudniki marsika- tere nove iniciative v delovanju pro- svetnih društev. Letos so za kraj jesenskega praznika izbrali kar glavno, Mihaelovo ulico. Od občine so dobili dovoljenje za zaporo uli- ce, vozila so morala po obvoznici po drugih, tenejših vaških poteh, kjer je bilo parkiranih na stotine avtomobilov. Praznik Standrežcev je v celoti uspel in imeli so tudi precej sreče z vremenom. V soboto zvečer, popoldne, ko bi lahko imeli še eno ury zabavo je dež goste in prireditelje nagnal domov. Vso noč od sobote na nedeljo in še v ne- deljo dopoldne je lilo kot iz škefa, ta- ko da so prireditelji mislili, da po- polodne ne bo programa. Nestalno vreme je marsikoga prepračalo, da je ostal doma. To zlasti ljudi iz drugih krajev.

Ko so člani akademske folklorne skupine «France Marolt» iz Ljub- ljane, oblečeni v lepe belokranjske noše prikorakali na zabaviščni pro- stor, jih je več sto ljudi navdušeno pozdravilo. Med prisotnimi so bili

poleg zastopnikov raznih društev in organizacij tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuž s so- progo ter člani delegacije Zveze bo- rcev iz Nove Gorice, ki so se vrača- li s partizanske prireditve v Ron- kah. Goste je pozdravil predsednik društva «Oton Župančič» Stano Pa- vlin, nato je v imenu Slovenske prosvetne zveze izrekel mladim ljub- ljanskim folkloristom dobrodošlico njen tajnik Marko Waltritsch.

Folkloristi so nato zaplesali vrsto slovenskih plesov in občinstvo je- lelo so in v Števerjanu s prvomajski- mi prazniki, sledile so nato v Stan- drežu (dvakrat), na Vrhu, v Sovod- njah, v Dolu na Oslavju. Na vsaki polni prireditvi društev, ki so včlanjena v SPZ, se je zbralo več tisoč ljudi. Viskrat so bili na spo- redu, poleg zabavno - rekrea- cijskih točk, nastopi kulturnih sku- pin, od folklornih do pevskih zbo- rov in recitacije. Društva, včlane- na v SPZ, so tako izpolnila svojo dolžnost. Poleg teh svojih prire- ditev pa so kulturne skupine naših prosvetnih društev sodelovale tudi na prireditvah drugih organizato- rev, kot so ANPI, športna društva in podobno.

Standrežci si za vsako prireditev omislili nekaj novega. To že več let, saj so bili pobudniki marsika- tere nove iniciative v delovanju pro- svetnih društev. Letos so za kraj jesenskega praznika izbrali kar glavno, Mihaelovo ulico. Od občine so dobili dovoljenje za zaporo uli- ce, vozila so morala po obvoznici po drugih, tenejših vaških poteh, kjer je bilo parkiranih na stotine avtomobilov. Praznik Standrežcev je v celoti uspel in imeli so tudi precej sreče z vremenom. V soboto zvečer, popoldne, ko bi lahko imeli še eno ury zabavo je dež goste in prireditelje nagnal domov. Vso noč od sobote na nedeljo in še v ne- deljo dopoldne je lilo kot iz škefa, ta- ko da so prireditelji mislili, da po- polodne ne bo programa. Nestalno vreme je marsikoga prepračalo, da je ostal doma. To zlasti ljudi iz drugih krajev.

Ko so člani akademske folklorne skupine «France Marolt» iz Ljub- ljane, oblečeni v lepe belokranjske noše prikorakali na zabaviščni pro- stor, jih je več sto ljudi navdušeno pozdravilo. Med prisotnimi so bili

Eina izmed folklorističnih skupin, ki so v petek nastopile na «jesenskem prazniku» v Štandrežu

HUDA ODLOČITEV DELODAJALCEV-AVTOPREVOZNIKOV

Z današnjim dnem v vsej deželi prekinitev vsakršnih medkrajevnih avtobusnih prevozov

Podjetja so hotela povišati ceno vozovnic za 50 odstotkov, dežela pa ni temu ugodila - Težave za delavce in dijake

Od danes, 1. oktobra, ne bodo vozili avtobusi v medkrajevnem prometu. Sklep so sprejela zaseb- na avtobusna podjetja v vsej naši deželi. Delodajalci - avtoprevozniki protestirajo proti deželni vladi, ker je bil letos v deželnem svetu spre- jet nov zakon o avtobusnih prevo- zih in tudi ker ni hotela dežela ugoditi njihovim zahtevam po zvi- šanju cene za prevoze. Bajše so de- lodajalci zahtevali kar 50-odstotno podražitev, ki bi seveda udarila najprej po delavcih in dijakih, ki uporabljajo avtobuse vsak dan.

Avtobusna podjetja so že sporo- čila javnosti, da bodo z današnjim dnem prekinila vsak promet. V go- riškem avtobusnem podjetju Ribl, ki skrbi za prevoze na vsem ozem- lju pokrajine, je vodstvo podjetja odredilo dopust za vse šoferje in sprevodnike, uradniki in mehaniki pa bodo še vnaprej delali. Usluž- benici v avtobusnih podjetjih ne so- glašajo s tem korakom delodajal- cev in so soglasno protestirali.

Prav tako so se večeraj popoldne pričeli prihajati na sedeže osred- njih sindikalnih organizacij, na pre- fekturo in na deželo prvi protest-

ni telegrami tovarniških svetov. Ti zahtevajo, da oblast poseže vmes, zaseže avtobuse in tudi, da se ta- ko ustanovi deželna avtoprevozna družba, ki naj prevzame v svojo režijo vse avtobusne proge. Isto- časno tovarniški sveti zahtevajo, naj deželna uprava zavrne zahte- ve zasebnih delodajalcev po zviša- nju prevoznin.

Odločitev delodajalcev bo hudo prizadela dijake, ki danes pričena- jo šolsko leto in ki se v mesto vo- zijo s podeželja ter delavce, ki se z avtobusi vozijo vsak dan na de- lo. Mirovali bodo namreč tudi isti avtobusi, ki prevajajo iz raznih va- si direktno v tovarne.

Če ne bo drugače, bodo morali dijaki ter delavci z današnjim dnem, in to do preklica, v šolo in na delo z lastnimi sredstvi. Še naj- bolj bodo prizadeti ljudje, ki se vo- zijo na delo ali v šolo iz krajev, kjer ni železniških zvez. To velja posebno za slovenske kraje na Go- riškem, kot so Števerjan, Doberdob, Jamlje, Dol, Rupa, Peč, Gabrje in druge.

Včeraj popoldne se je v Gorici sestalo tajništvo pokrajinske sindi-

kalne federacije, da bi proučilo po- ložaj. V marsikaterem avtobusnem podjetju so šoferji izjavili, da bo- do kljub odločitvi gospodarja vo- zili kot običajno. V Gorici se vo- zijo pogajanja med deželo in zvezo avtoprevoznikov. Morda bodo tudi dosegli sporazum, da danes napo- vedane zapore ne bo.

S tem v zvezi so tovarniški sveti dveh predilnic, kovinarskih obratov in ostalih tovarn naše pokrajine poslali deželnemu svetu skupno pro- testno brzojavko, v kateri ostro protestirajo proti odločitvi zaseb- nih avtobusnih podjetij. Zgoraj i- menovani tovarniški sveti zahteva- jo takojšen sestanek na prefektu- ri, da bi proučili položaj.

Sinoči so se na prefekturi sestali predstavniki sindikalne konfede- racije s podprefektom La Roso. Ta je sindikalistom zagotovila, da bo posredoval na deželi, da bi prišlo do takojšnje rešitve nastalega po- ložaja.

Sestanek beneških književnikov na Gradu

V nedeljo, 6. oktobra, se bodo v dvorani pokrajinskih stanov na go- riškem gradu sestali pisatelji in pesniki združenja beneških književ- nikov. Med drugim bodo na tem sestanku prisotni Dželo Valeri, Biao- gio Marin, Carlo Sgorlon in Fulvio Tomizza. Navzoči bodo tudi književniki italijanskega porekla iz Istre. Sestanek je pripravil gorški EMAC.

Tatovi spet na delu

V nedeljo popoldne so se neznan- ci vthotapili v stanovanje trgovs- kega potnika Giovannija de Tomma- sia v Ulici Scartizija in odnesli raz- ne predmete. Točne vrednosti ukra- denega blaga ni še mogoče ugotovi- ti. Tatovi so v stanovanje prišli skozi okno umivalnice ter prebr- skali po vseh sobah.

Šolske vesti

Ravnateljstvo gimnazije - liceja «P. Trubar» v Gorici, Ul. Croce 3, spo- roča, da se prične šolsko leto 1974-75 danes, 1. oktobra, s šolsko ma- šo ob 10. uri v stolnici. Dijaki naj se zberejo na šoli ob 9.30.

Ravnateljstvo učiteljskega «S. Gregor- čiča» v Gorici, Ul. Croce 3, sporoča, da se prične šolsko leto 1974-75 danes, 1. oktobra s šolsko ma- šo ob 10. uri v stolnici. Dijaki naj se zberejo na šoli ob 9.30.

Ravnateljstvo slovenskih osnovnih šol na Gorškem obvešča vse učen- ce, da se bo pričelo šolsko leto 1974-75 danes, 1. oktobra s šolsko ma- šo, ki bo ob 9. uri. Učenci naj se na šolah zberejo pol ure prej.

Ravnateljstvo nižje srednje šole «I. Trinko» v Gorici sporoča, da se pri- čne šolsko leto 1974-75, danes 1. oktobra s šolsko mašo ob 10. uri v stolnici. Dijaki naj se zberejo na šoli ob 9. uri.

Ravnateljstvo slovenskih osnovnih šol na Gorškem obvešča vse učen- ce, da se bo pričelo šolsko leto 1974-75 danes, 1. oktobra s šolsko ma- šo, ki bo ob 9. uri. Učenci naj se na šolah zberejo pol ure prej.

Prosveta

Slovenska prosvetna zveza v Gorici sklicuje v četrtek, 3. oktobra ob 20.30 na sedežu v Gorici sestanek gorških članov glavnega odbora ter predsednikov gorških prosvetnih dru- štev. Na dnevnem redu je obratun dosedanjega dela ter smernice za bo- čodnost.

Prosvetno društvo v Sovodnjah ob- bešča, da bo vaja folklorne skupi- ne v Kulturnem domu danes, 1. okto- bra, ob 20.30.

Kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 «Per amare Of- elia». G. Ralli in F. Fabian. Barvi- ni film. Preprovano mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO 16.30-21.30 «La ca- duta degli dei». H. Berger in D. Bogarde. Barvni film. Preprovano mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30-22.00 «Paper moon». R. O'Neal in M. Cam. Barvni film.

VITTORIA 17.30-22.00 «Secondo rap- porto sul comportamento sessuale delle casalinghe». A. Baumgart in R. Talmonti. Barvni film. Prepro- vano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.15-21.30 «Agente se- greto al servizio di madame Sin». B. Davis in R. Wagner. Barvni film.

V okviru kulturnega srečanja Alpe-Adria bo danes ob 20.30 gostovalo v tržaškem Auditoriju Celjsko gledališče, ki bo uprizorilo Frančka Rudolfa delo »Celjski grof na žrebcah«. Na sliki prizor iz tega dela

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Sedemnajsta knjiga Cankarjevega zbranega dela

Po krajšem premoru smo dobili na knjižni trg nov zvezek zbranega dela Ivana Cankarja, ki ga, kot je znano, izdaja Državna založba Slovenije v zbirki zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev. Izšla je sedemnajsta knjiga Cankarjevega zbranega dela v redakciji Franceta Bernika.

Knjiga, po svoji vsebini, se sicer deli na tri dele. Najprej je objavljena novela *Novo življenje*. Nato sledi novele in črtice, ki so izšle v zbirki pod naslovom *Za križem*. Na konec pa je urednik uvrstil nekaj črtic, ki niso izšle v nobenih izmed zbirk za časa Cankarjevega življenja, so pa nastale v obdobju, ki ga zajema sedanja knjiga Cankarjeve proze, to je v času 1905. in 1906. leta.

Najbrž bo bolj malo tistih, ki bodo šele v tej redakciji zbranih del prvič prebrali Cankarjevo prozo ali pa bodo predvsem zaradi branja jemali v roke to izdajo. Najbrž izdaja zbranih del ni toliko namenjena branju. Zato bo velika večina tistih prijateljev slovenske literature, ki bodo prebrali te knjige, jemala knjige v roke zaradi ugodov in opomb, ki so delo urednikov. Prav te opombe k posameznim knjigam zbranih del pa predstavljajo bistven sestavni del teh izdaj.

Znanstveni del teh knjig je enakovreden umetniškemu delu, za mnoge, ki sicer Cankarjevo delo poznajo, pa je privlačnejši in zanimivejši. V teh opombah je zbrane veliko dragocenega gradiva, ne samo o pisatelju, njegovem življenju in ustvarjanju, ne samo o delih, ki so našla svoje mesto v knjigi, temveč o vsem našem tedanjem kulturnem in umetniškem življenju, da predstavlja to gradivo dragocen prispevek ne samo k naši literaturi, temveč tudi kulturni zgodovini sploh. Ne moremo tega sicer reči za vse zvezke zbranih del, toda za knjige Cankarjevega zbranega dela, ki ga dobivamo v zadnjih letih, pa to prav gotovo velja.

V sedanjosti knjigo zbranega dela Cankarjeve proze je urednik Franc Bernik uvrstil najprej novelo *Novo življenje*, ki se je vrnil iz tujine, da bi znova zaživel v domovini, pa je že takoj na začetku svoje nove poti doživel popoln polom. Ni sicer toliko zanimivi podatki o gnezi te novele kot podatki o odmevu knjige, ki je izšla pri Slovenski matici in kritikah, večinoma odklonilnih.

Zanimivo pa je prikazan tudi odnos odbornikov Maticice do Cankarja in njegovega dela, kakor tudi odnos urednika Frana Flešiča, ki je sam popravil pisateljev tekst. Novele in črtice, zbrane v zbirki *Za križem*, nadaljujejo idejo Hlapca Jerneja in se s svojo socialno pripovedjo vsebinsko ter miselnostjo vključujejo v Cankarjevo idejno in umetniški razvoj. Ti spisi ne kažejo samo pisateljevega zanimanja za socialne probleme časa, temveč mestoma kar ključno revolucionarni spremembi družbenega reda.

Opombe urednika h knjigi, kakor tudi opombe k posameznim tekstom, pomenijo – kot reče – zanimiv in dragocen prispevek k Cankarjevi umetniški in deloma tudi človeški podobi. Morda niso toliko zanimive kot opombe h knjigam dramskih tekstov, so pa vseeno vsestranski tehten prispevek. Samo zaradi njih je vredno knjigo vzeti v roke.

Sl. Ru.

REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Richard Nixon, 11. etos, 12. Kreta, 13. Pal, 15. gad, 16. B.T., 17. E.K., 18. Sagal, 20. Lai, 21. pepel, 22. tik, 23. Cu, 25. Din, 26. voz, 28. Inter, 30. tam, 31. RI, 32. dim, 33. Sadat, 34. lep, 35. kalij, 36. K.H., 37. Ir, 38. sel, 39. ora, 40. stran, 42. Omar, 43. abnormnost.

NAVPIČNO: 1. REPENCI, 2. itak, 3. COL, 4. HS, 5. rk, 6. drgal, 7. Neal, 8. itd., 9. Xa, 10. niti, 14. tapir, 16. Baker, 18. sedem, 19. gen, 20. Liz, 22. TOMAJ, 24. under, 26. Vadim, 27. Linhart, 29. tip, 30. tal, 33. Salam, 34. Liza, 35. Kerr, 36. KRAS, 38. sto, 39. Orno, 40. SN, 41. na, 42. on.

NA SPREHODU PO BLIŽNJI ISTRI

Tokrat so v Bujsčini začeli trgati zgodaj

Tradicionalni praznik grozdja je le spomin na stari praznik vendar pa zvalbja veliko ljudi - Življenje se modernizira

Traktorji s prikolicami, na katerih so bedni polni grozdja, drdirajo iz vinogradov proti stari vinski kleti v Buji, ki le od zunaj spominja na to, da so jo bujski vinogradniki - zadržniki osnovali in zgradili že v samem začetku tega stoletja, kajti v notranjosti je ta sicer stara klet opremljena z najodobnejšimi stroji in napravami, z mlinci in stiskalnici in vsem, kar je najsodobnejšega v tej stroki.

Trgatev se je torej začela, to pa pomeni, da so vinogradniki letos pohiteli in stopili v vinograde prej kot druga leta. To pa zato, ker je toča močno oklestila trte in grozdje in je treba grozdje potrgati, da bi ne gnilo.

Trgatev in predelava grozdja v bujski kleti ni več tako romantična kot je bila nekoč, še pred nekaj leti. Zato pa je njena produktivnost večja in hitrejša. Po bujskih ulicah in cestah ne srečujemo več oslikov in brenjav, kot tudi ne vozov, v katere so vpreženi lepi istrski svetlosivi volvi z velikimi rogovi. Sedaj so tudi zasebniki in ne le PIK (kmetijsko-industrijski kombinat) prešli na traktorje in moderno motorizacijo.

Proces čiščenja grozdja od drozja, mleje in stiskanje grozdja, vse to je mehanizirano. Na eni strani prihajajo v klet in v stroje vagoni grozdja, ki se po vsem delovnem procesu spremenijo v most, ki se na drugem koncu steka v velike cisterne. Tu, v kleti, skoraj ni videv človeka in slišiš le brenjavno stroj. Še pred nekaj leti je bilo okoli kleti veliko vozov z oslovsko in volovsko vprego, pa tudi samih oslov, ki so na hrbtu pričelajo do kleti dve brenji grozdja. Okoli bednjav in stiskalnic pa se je gnetlo ljudi, tako da se je okoli zadržne kleti v Buji zbralo v teh dneh praktično vse, kar se je z grozdem in vinom ukvarjalo.

Sedaj pa delavci in nameščenci PIK delajo na svoj način in svoje delo, prebivalci Buji pa svoje delo. Kdor se ne ukvarja z delom na poljih industrijsko - kmetijskega kombinata.

KASTA prireja peto slikarsko tekmovanje

V nedeljo, 13. oktobra, prireja Krogel absolutov slovenske trgovske akademije (KASTA) peto slikarsko tekmovanje v Sempolju, in sicer v prostorih slovenske osnovne šole, za slikarje dežele Furlanije - Julijske krajine. Tekmovalci bodo razdeljeni v tri kategorije: profesionalce, diletante in otroke.

Dovoljeni so vsi slogi in vse slikarske tehnike, vključno črno-beloe risanje. Mera platen oziroma osnovni določena.

Vsak tekmovalac bo lahko predložil v zigosanje največ dve platni oziroma osnovi, komisiji pa bo izročil eno samo sliko, po lastni uvidenosti. Zigosanje bo v vasi sami od 7.30 do 13.30.

Vsa dela (brez podpisov, brez okvirja, brez kakršnega koli prepoznavnega znaka) je treba izročiti najkasneje do 14. ure.

Žirija bo takoj po 15. uri začela z ocenjevanjem ter nagradila najboljša dela. Po nagraditvi bodo vsa dela razstavljena občinu do 19.30. Slikarski ex tempore bo ob vsakem vremenu.

Trgatev in predelava grozdja v bujski kleti ni več tako romantična kot je bila nekoč, še pred nekaj leti. Zato pa je njena produktivnost večja in hitrejša. Po bujskih ulicah in cestah ne srečujemo več oslikov in brenjav, kot tudi ne vozov, v katere so vpreženi lepi istrski svetlosivi volvi z velikimi rogovi. Sedaj so tudi zasebniki in ne le PIK (kmetijsko-industrijski kombinat) prešli na traktorje in moderno motorizacijo.

Proces čiščenja grozdja od drozja, mleje in stiskanje grozdja, vse to je mehanizirano. Na eni strani prihajajo v klet in v stroje vagoni grozdja, ki se po vsem delovnem procesu spremenijo v most, ki se na drugem koncu steka v velike cisterne. Tu, v kleti, skoraj ni videv človeka in slišiš le brenjavno stroj. Še pred nekaj leti je bilo okoli kleti veliko vozov z oslovsko in volovsko vprego, pa tudi samih oslov, ki so na hrbtu pričelajo do kleti dve brenji grozdja. Okoli bednjav in stiskalnic pa se je gnetlo ljudi, tako da se je okoli zadržne kleti v Buji zbralo v teh dneh praktično vse, kar se je z grozdem in vinom ukvarjalo.

Sedaj pa delavci in nameščenci PIK delajo na svoj način in svoje delo, prebivalci Buji pa svoje delo. Kdor se ne ukvarja z delom na poljih industrijsko - kmetijskega kombinata.

Proces čiščenja grozdja od drozja, mleje in stiskanje grozdja, vse to je mehanizirano. Na eni strani prihajajo v klet in v stroje vagoni grozdja, ki se po vsem delovnem procesu spremenijo v most, ki se na drugem koncu steka v velike cisterne. Tu, v kleti, skoraj ni videv človeka in slišiš le brenjavno stroj. Še pred nekaj leti je bilo okoli kleti veliko vozov z oslovsko in volovsko vprego, pa tudi samih oslov, ki so na hrbtu pričelajo do kleti dve brenji grozdja. Okoli bednjav in stiskalnic pa se je gnetlo ljudi, tako da se je okoli zadržne kleti v Buji zbralo v teh dneh praktično vse, kar se je z grozdem in vinom ukvarjalo.

Vsa dela (brez podpisov, brez okvirja, brez kakršnega koli prepoznavnega znaka) je treba izročiti najkasneje do 14. ure.

PRED ZAČETKOM NOVE FILMSKE SEZONE

KAJ JE BILO DOBREGA IN SLABEGA V SEZONI

Pravih mojstrov in malo, več je bilo uspešnih del, še največ pa filmov, ki so razočarali - Vloga kinematografa Ariston

Kot že dve leti, bomo tudi letos ob začetku nove filmske sezone na kratko pregledali razvoj prejšnje. Pregled bo suhoparen, saj gre za sezname filmov, vendar menimo, da se splošno konec leta pomisli, kateri filmi so najbolj vredni omembe in kateri niso bili predvajani v našem mestu.

Predvsem pa, ali je bila v sezoni kakšna vidnejša novost? Sem nedvomno spada začetek dejavnosti kinematografa državnega podjetja Italnolegio: to je kina Ariston. Njegova organizacija je bila pogosto zelo pomanjkljiva, spored je bil nedosledno pripravljen, tako da se je predvsem občutila birokratska omejenost, da

ga pač pripravljajo v Rimu, ne da bi poznali tržaške razmere. Ob aktivno pozitivno dejstvo je bilo v tem, da je kino nudilo več filmov, ki bi jih drugače predvajali le krožki ali bi sploh ne bili predvajani v tako negativnem kinematografskem položaju, kakršen je tržaški.

Kar se tiče krožkov, moramo zabeležiti, poleg že znanih, nastanek filmskega oddeska Slovenske prosvetne zveze in ustanovitve novega Univerzitetnega filmskega centra (CUC), ki bo v prihodnji sezoni začel delovanje.

Sedaj sledi lestvica najboljših filmov v sezoni, seveda po mojem mnenju. Kot bo razvidno iz številca navedenih filmov, nam je bilo dano gledati še precej dobrih del: kvaliteta je torej še kar dobra, seveda ne po zaslugi produkcijskih struktur, ki so vedno bolj birokratizirane in zaprte. Seveda je od države do države situacija precej različna: če je ameriški film še zelo vitalen, je italijanski še vedno v krizi. Toli-ko manjših kinematografov pa ital. distribucija popolnoma ignorira. V tem seznamu se upoštevajo le filmi v komercialni distribuciji, ne pa tisti, ki se lahko vidijo le na festivalih ali v privatnih klubih. Prav tako se ne upoštevajo filmi, ki jih je predvajala le televizija ter repriznih izdaj starejših filmov. Preidimo k lestvici, ki je seveda le orientativna:

1. *mojstrovine*: Andreja Tarkovskega »Solaris« (kljub porezanju italijanski verziji), Nagisa Oshimae »La cerimonia«, Joseph L. Mankiewicz »Gli insospettabili«; 2. *skoraj mojstrovine*: Josepha Loseya »Casa di bambola«, Alfreda Hitchcocka »Frenzy« (ta film sem že navedel lani, a na zelo podroben način, tako da po novem gledanju smatram nujno to »rehabilitacijo«);

3. *izvrstni filmi*: Georga Cukorja »In viaggio con la zia«, Clauda Chabrola »Il tagliagole«, Arthurja Penna »Alice's Restaurant«, Marce Ferrerija »La grande abbuffata«, Jerryja Schatzberga »Panic on a Needle Park« in »Lo sapentapasser«, Roberta Bressona »Au hasard Balthazar«, Howarda Zieffla »L'inseguito«, Roberta Altmana »Il lupo addio«, Georga Lucasa »American Graffiti«;

4. *posebno uspešni filmi*: Jean-Luca Godarda »Jean-Pierre Gorin« (»Crepia padrone tutto va bene«, Johna Hustona »L'effe spe-kliale Mackintosh« in »Città amara - Fat City«, François Truffauta »Le due inglesi«, Sama Peckinpaha »Pat Garrett e Billy Kid«, Ingmara Bergmana »Susurri e gridi«, Arthurja Penna »Mickey One«, Boja Widenberga »Joe Hill«, Petra Bogdanoviča »L'ultimo spettacolo«;

5. *posebno uspešni filmi*: v nekatere mejnami ali padci: Georga Roya Hilla »Mattatoio 5«, Federica Fellinija »Amarcord«, Petra Yatesa »La pietra che scotta«, François Truffauta »Effetto notte«, Alberta Sordija »Polvere di stelle«, Roberta Fueste »L'abominevole dottor Phibes«, Ermanna Olmija »La ciociara«, Michela Devilla »Il montone infuriato«, Hal Ashbyja »Harold e Maude«, Georga A. Romera »La città ve-

ra distrutta all'alba«, Maria Bave »Reazione a catena (Ecologia del delitto)«, Gordona Hesslerja »I ter-rificanti delitti degli assassini della via Morgue«;

6. *film* z nekaterimi posebno zanimivimi elementi: Kena Loacha »Family Life«, Luigija Filip-pa »D'Amica «Amore e ginnasti-ca», Marce Leta »La villeggia-tura«, Maurica Pialata »L'aman-te giovane«, Francesca Rosija »Lucky Luciano«, Richarda Flei-scherja »2022: i sopravvissuti«, Mi-chaela Ritchieja »Il candidato«, Roya Warda Bakerja »Vampiri a-manti« in »La morte dietro il can-cello«, Donaldia Siegla »Chi ucce-drà Charley Varrick?«, Alana Myersona »Una squillo pe 4 svi-tati«, Michaela Crichtona »Il mon-do dei robot«, Martina Scorseseja »America 1929 sterminati sen-za pietà«, Franca Brusatiija »Pa-ne e cioccolata«, Boba Rafelsona »Cinque pezzi facili«, Petra Bogdanoviča »Paper Moon«, Ser-gia Cittiija »Storie scellerate«, Ro-berta Mulligana »Chi è l'altro?«, Georga Roya Hilla »La stanga-ta«, Armalija Jahora »Ogni nudi-tà sarà proibita«, Samuelja Full-erja »I bastardi per un posto all'in-ferno«, Carmela Beneja »Un Am-letto in meno«, Roberta Bressona »Lancillotto e Ginevra«, Luigija Comencinija »Delitto d'amore«.

Zaključujemo seznam z največ-jimi razočaranji sezone: Johna Boormana »Zardoz«, Sydneya Pol-lacka »Come eravamo«, Lillian Cavan »Il portiere di notte«, Di-na Risija »Sessomatto«, Clauda Claorola »Sterminati Gruppo Ze-ro«, Alexandra Jodorowskega »El Topo«, Jacquesa Demyja »Pelle d'asino«, Frankenhenerjev »Que-sto impossibile oggetto«.

Misljam, da se splošno si ogleda-ti še, kateri filmi niso prišli na tržaška filmska platna; tržaška sezona je pač vedno bolj ali manj pomaknjena naprej glede na drž-avno, tako da je v zgornjem se-znamu več filmov iz prejšnjih se-zon. V Trstu niso bili predvaja-ni: Demyjev »Niente di grave, suo marito è incinto«, Devillov »Il montone infuriato« (vključiti smo ga v lestvico, ker smo ga videli v Rimu), Shonteffov »Sono diversi mi chiamo Big Zapper«, Barde-mov »L'altra casa ai margini del bos-co«, Ustinova »Una faccia di c...«, Sykesov »L'altro corpo di Anny«, Griesova »Truman Capote la corruzione il vizio la violenza« in »I diamanti dell'ispettore Klue-rale«, Milusov »Dillinger«, Simon-son »Gli ottimisti«, Russellov »Per-dizione«, Robbe - Grilletov »Spo-stamenti progressivi del piacere«, Scottov »La notte del furore«, Al-drichev »L'imperatore del Nord«, Mayove »Il rompicuori«, Bagerje-va »Dr. Jekyll e sorella Hyde« (Barbara il mostro di Londra) in »La maledizione«, Schlöndorffov »Fuoco di paglia«, Fabrijev »Le monache«, Jodorowskega »La montagna sacra«, Morrisseyev »Trash«, Hesslerjev »Shannon sen-za pietà«, Leclouchev »Tre dritti a Saint Tropez«, Grauv »Le vergi-ni cavalcano la morte«, Arraba-lo »Viva la muerte«.

Predvajani pa so bili manj ča-SEGIJ GRMEK

(Nadaljevanje na 5. strani)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Carlo Pacifico v galeriji Tergeste

Ob obisku galerije »Tergeste«, kjer vise izredno barvite slike s podpisom Carla Pacifica, bi tisti, ki tega slikarja ne pozna, zelo verjetno ne mogli niti misliti, da ta dela ustvarja že nad 80 let star mojster. Tako namreč prekipujejo in se mladostno v njih preliva pravi pravi barvni ognjemiti. Smo pa te in podobne ogmetje obučevali v večjih podobah že pred leti v občinski galeriji in je njihov izvor treba iskati v današ-je zahajajočem zmagoslavju ab-straktno-informalnega slikarstva izpred 15 let. Zakaj torej ta že dolgo upokojeni profesor risanja in nekdanji akademsko popolni slikar oblikovnosti sveta tako do-sledno vztraja pri nadaljevanju ustvarjanja tovrstnih podob in se ne mara vrniti v nekdanjo preciznost svojih olj? Odgovor je dokaj enostaven. Menimo, da za-to, ker nima v tem posnemoval-cu, kajti njegova skrivnost je, kako doseže presenetljivo, narav-no eksplozivno razpršitev ne-štetih kapljicahstih peg in pegic, ki se združujejo zdaj v cetrne, zdaj v fantastično vegetacijske oblike in nato spet v čaroben ples luči oblakov in končno v pozlačeni pravilnost nekega nadzem-skega sveta.

Tako se v naslovih slik navaja-jo nebesa, pekeli, vice, ne glede na to pa sta ti tudi dve v tem načinu ustvari slikar Krasa, ki pa sta seveda bolj barviti od ostalih. Se pa tu prikazuje podobe v ne-dramatiziranih razkroju od tistih iz preteklih let. V njih je slikar vnesel drobce snovnega sveta, na primer ribja okostja, razne koščice itd. Kot da bi hotel sim-bolično prikazati, da se za vsem bliščem sveta končno vendarle skriva neizgovorna minljivost nje-gove krhke lepote.

MILKO BAMBIČ

VELE-IZIJA

TOREK, 1. OKTOBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- PRVI KANAL
- 12.30 Poljudna znanost SVETO PISMO DANES Prvo nadaljevanje
 - 12.55 Črno-belo
 - 13.30 DNEVNIK
 - 17.00 DNEVNIK
 - 17.15 Program za najmlajše Naše živali prijateljce: BIVOL
 - 17.40 Prigode Puggija Doga Risani film
 - 17.45 Program za mladino Zivela šola
 - 18.45 Poljudna znanost PREDSEDEK
 - 19.15 ŠPORTNI DNEVNIK SPEV STVARSTVA Dokumentarec, ki ga je napravil Frederic Rossif
 - 20.00 DNEVNIK
 - 20.40 Brez izhoda: SKUPAJ DO KONCA V Milan priske iz ZDA nekdo, ki hoče na vsak način spet do svoje prve žene Grazie Marie, ki se je bila medtem, ko je bil on v ZDA, poročila z Waldom, lastnikom nekega nočnega lokala, s človekom, ki je največ služil s hazardno igrjo, z mamili in drugimi podobnimi dejavnostmi. Waldo, ki ima kot poslovnega prtnerja in hkrati prijatelja neko Doro, in ki se je je naveličal neurejenega življenja, sklene rešiti se nočnega lokala ter dragocenosti, ki so mu jih zapustili klienti igralnice. Nekega večera, ko Waldo hoče zaključiti zadevo z nekim Carpegnom, mu telefonira neko dekle, ki bi potrebovalo mamilo. Brž zatem pride k njemu še omenjeni Ameri-can. Dialog med njima se kmalu sprevrže v prepir. Sprego-vori tudi orožje in na tleh obleži eden izmed njih. Več zvečer.
 - 21.50 DESET GOSPODARJEV MORJA Anketa o ribolovu v svetu VELIKA MORIJA
 - 22.45 DNEVNIK

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Umetnost komike Program je pripravil Alessandro Blasetti Režiser Alessandro Blasetti se vrača k TV z dvema dodat-ki k svojemu programu, ki je nosil naslov »L'arte di far ridere«. Bil je to program, ki mu je sledilo veliko TV-občin-stva skozi vseh pet tednov, kolikor je bila oddaja na progra-mu. S tem dodatkom hoče režiser zapolniti nekaj praznin, ki so ostale v prejšnjem programu
- 21.55 MALI ODER Maria Giovanna Elmi in Daniele Piombi bosta nocoj predsta-vila zmagovalec natečaja ENAL za leto 1974, ki se ga je ude-ležilo nad 3000 tekmovalcev. Od tega pride v zaključno tek-movanje le dvajset ansamblov, ki so se predstavili v Tre-visu in La Spezi na zaključnem zbirnem tekmovalju. Vrhu tega pridejo nocoj na vrsto operni pevci, pianisti in drugi vir-tuozji, ki so se uveljavili na raznih natečajih, skratka bogat večer ansamblov, pevecv, instrumentalnih umetnikov in glas-benikov, s katerimi se bomo v prihodnje pogostje srečavali na koncertih ali preko televizije

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10, 9.35, 10.05, 14.10, 15.35 in 16.05 TV SOLA Pravopis, Evropsko podnebe, Igre na cestah, Ruščina, Nino in Ivo, Zgodovina BiH, Znanost in znanstveniki, Folklor.
- 17.35 R. Crotte: SVILENA OBLEKA Oddaje torkovih pravljic in zgodb za najmlajšo publiko bo ljubljanska televizija letos začela z laposno pravljico »Svile-na obleka«. Televizija bo popeljala svoje gledalce vse do obal Ledenegega morja, kjer živijo Laponci rodu Skolt. Pisatelj Robert Crotte je zabeležil eno njihovih lepih pravljic. Kot večina narodnih pravljic, tudi ta ni le zabava za otroke. Skozi njo se zrcali verovanje teh ljudi, njihove misli o življe-nju, ki se začne in konča ob morju. Del vsega tega je tele-vizija skušala ujeti v današnje oddaje Slovenska slikarka Cita Potokarjeva ni naslikala le vsebino zgodb, s sliko je sledila tudi mislim in čustvom v pravljici. Zgodbo pa bo povedala naša tržaška znanica Stefka Dročeva, pravljico pa je z glasbo o-črnil Ilja Šurev

- 18.00 Obzorji
- 18.15 PO NEZNANI DELTI, dokumentarni film
- 18.45 Mladi za mlade
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 Anderlecht: KOSARKA Evropa - Amerika Prenov v evroviziji
- 21.30 POGOVOZ Z DELEGATI KONGRESA ZVEZE MLADINE SLOVENIJE Skupina delegatov za kongres ZMS bo obravnavala nekat-er najbolj aktualna vprašanja ter naloge mladit, kot integral-nega dela družbe, v prizadevanjih za uveljavljanje samoupr-avnega sistema na vseh področjih združenega dela, predvst pa v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih ter na solah. Oddaje je pripravil Branko Gabršček
- 22.25 DNEVNIK
- 22.40 Nogometna tekma: PARTIZAN - GORNIK Posnetek tekme

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 17.30 Nogometna tekma: PARTIZAN - GORNIK Neposreden prenos iz Beograda
- 20.00 Risanke za otroke
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 Kosarka: MED EKIPAMA EVROPE IN AMERIKE PERU
- 22.00 Drugi del dokumentarne oddaje

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Po-ročila: 7.05 Jutrarnja glasba: 7.35 Pratika: 12.50 Pihala: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Program za mla-dino: 18.15 Umetnost in prireditve: 18.30 Komorni koncert: 18.50 Pe-vec in orkester: 19.10 Ksaver Me-ško v spominih Jakoba Skočiča: »Me-škova življenjska pot: 19.25 Pro-gram za najmlajše: 20.00 Sport: 20.35 Gaspard Spontini: »Fernando Cortez«, opera. I. dejanje: 21.30 Nežno in tiho.

TRST

- 12.15 Deželne kronike: 15.10 Pro-gram po željah: 16.20 Deželni kultur ni pregled: 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro: 7.40 Jutrarnja glas-ba: 8.40 Pisan glasbeni spored: 9.15 Parada orkestror: 9.45 Glas-ba in nasveti: 10.15 Melodije: 12.00 Glasba po željah: 13.00 Jugoslavija v svetu: 13.10 Plošče: 15.00 Opere-arje: 16.15 Nekaj poskočkov: 16.45 Pianistka Nataša Kerševan: 17.00 Program za mladino: 18.00 Parada orkestror: 18.30 Domači pevci za-bavne glasbe: 19.00 Prenos RL: 20.00 Glasba v večeru: 20.15 Zbu-rovjska glasba: 22.35 Jaz.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Po-ročila: 7.25 Jutrarnja glasba: 8.30 Jutrarnje poyevke: 9.00 Vi in jaz: 20.00 Posebna reportaža: 11.30 Iz-bran spored: 12.10 Četrta program: 14.40 Radijska nadaljevanja: 15.10 Program za mladino: 16.00 Sonči-ca: 17.05 Komorna, operna in sim-fonična glasba: 19.30 50-letnica glas-be na radiu: 20.20 Ponovno na spo-lobu z Domenico Modugno: 21.15 Antonio Rossano: »Quel giorno che sbarcò San Nicola: 22.00 Oprav-ljivci.

III. PROGRAM

- 8.30 Jutrarnji koncert: 9.30 Kon-cert za začetek: 10.30 Straussove skladbe: 11.40 Skladbe za komorne ansamble: 12.20 Sodobni ital. glas-beniki: 13.00 Glasba skozi časa: 14.30 Simfonični koncert: 16.30 Skr-jabin in Prokofjev: 17.10 Iz Dolci-jevih skladb: 17.40 Jaz: 18.30 Že-na sedemdesetih let: 18.45 Šola in delovne razmere: 19.15 Mezzosopra-nistka Victoria Cortez in pianist Eu-genio Bagoli: 20.15 Mozartova o-pera »Così fan tutte«.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 20.30 Poročila: 6.50 Beseda na današnji dan: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Radijska glasba: O nastanku glasbe: 9.30 Mali vokalni ansambl: Vokalni orkester Gorenje: 10.15 Promenadni koncert: 11.15 Z nami doma in na poti: 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Po domače: 13.30 Priporočajo vam...: 14.10 Skladbe za mladino: 14.40 Na poti s kitaro: 15.45 »Vrti-ljak: 16.45 Narava in človek - prof. Marjan Sterle: Okolje v civilizirani družbi: 17.00 Aktualnosti: 17.20 Zve-nejša imena: 18.05 V terek na svi-denje: 18.35 Lahke note: 19.40 Z ansamblom Atija Sossa: 19.50 Lahko noč, otroci: 20.00 Slov. zem-lja v pesmi in besedi: 20.30 Ra-dijska igra - Sandi Sitar: Projekt Ren veliki S: 21.30 Zvočne kaska-sbarc: 22.20 Srečanje z mlajšo slov. generacijo:

BOMBNI ATENTAT V BUENOS AIRESU

Bivši Allendejev sodelavec
gen. Prats ubit v Argentini

Eksplodija je ubila tudi njegovo ženo - Atentat je verjetno na ukaz Pinochetove junte pripravila fašistična organizacija «A.A.A.»

BUENOS AIRES, 30. — Neznani «killerji» so prejšnje jutro ubili generala Carlosa Pratsa, bivšega poveljnika čilske vojske in večkratnega ministra v vladi Allendejeve «Ljudske enotnosti». V njegov avto so zalucali pekleni stroj, ki je ubil generala in njegovo ženo Sofio. Prats je z ženo bil namenjen domov, v stanovanje v rezidenčni četrti «Palermo», kjer je živel odkar se je izselil iz Čila, dosledno z zvešto, ki jo je od vsega začetka tudi s svojo državniško prakso izrazil Salvadoru Allendeju, ki ga je prištevval med svoje osebnosti prijatelje.

Pred svojim stanovanjem je parkirali avto in izstopil, medtem ko je njegova žena Sofia šla v avto. Prats je bil ubit s petimi izstrelki, ki so ga zalucali v glavo, prsni koš, trebuh in roke. Njegova žena Sofia je bila ubita s petimi izstrelki, ki so jo zalucali v glavo, prsni koš, trebuh in roke. Njegova žena Sofia je bila ubita s petimi izstrelki, ki so jo zalucali v glavo, prsni koš, trebuh in roke. Njegova žena Sofia je bila ubita s petimi izstrelki, ki so jo zalucali v glavo, prsni koš, trebuh in roke.

General Carlos Prats z adjutantom. Slika je bila posneta za časa, ko je general še poveljeval čilski vojski

O atentatu argentinske oblasti, ki se te dni ukvarja z valom terorističnih dejanj, niso spregovorile niti besede in je sploh policija zelo zadržana, čeprav ne more biti dvomov o avtorjih atentata. Javno mnenje pripisuje gnusni zločin desničarski teroristični organizaciji «A.A.A.» (Zavezništvo za protikomunistično akcijo), ki je verjetno materialno izvršila atentat, toda politično odgovornost nosi gotovo čilska fašistična junta generala Pinocheta, ki se dobro zaveda, da je v generalu Pratsu imela moralno neoporečnega nasprotnika, ki je v vojski užival še vedno visoko spoštovanje. Časnikarji, ki so bili zadnje mesece v čilu trdijo, na primer, da je marsikateri častnik čilske vojske, kateremu postaja iz dneva v dan tesnejša suknja fašističnega birčarja, vzdihoval po Pratsu in njegovi zmrtnosti.

Očitno na spada tudi ta umor, kot usmrtevi brata bivšega argen-

tinskega predsednika Frondizija, v okvir širokopoteznega terorističnega načrta, ki ga ameriška CIA uresničuje v tem nemirnem delu latinsko-ameriške celine.

Kdo je bil ubiti Carlos Hudo Prats? Star 59 let, oženjen, v zakonu je imel tri hčerke, je bil nekakšen simbol tradicionalnega čilskega vojaka. Vzgojen «po prusko» je v vojski videl predvsem sredstvo zunanje obrambe pred možnim sovražnikom: strogo je zagovarjal «ustavnost» vojske, ki mora biti zvesta zakonito izvoljenim oblastem. S tem duhom je Prats, ki sicer idejno ni veljal za naprednega človeka, napovedal sodelovanje vojske z Allendejevo vlado «Ljudske enotnosti». Razumel je pomen reformatorskih načrtov pokojnega socialističnega predsednika, ki je bil tudi njegov osebni prijatelj, in mu nudil svojo pomoč vsakokrat, ko se je koalicijska «Ljudske enotnosti» znašla v stiski. Tako je nekajkrat zasedel mesto notranjega ministra in s tem postal, po čilski ustavi, podpredsednik republike in Allendeja nadomestil v njegovi odsotnosti. Zaradi takega lojalnega sodelovanja z vlado «Ljudske enotnosti» je Prats postal prva tarča reakcije, ki jo je iz tujine vodila (kot dokazujejo zadnja pričevanja) ameriška CIA na Kissingerjev ukaz. Ni torej golo naključje, če so santiške gospe iz bogatejših četrtih šle na ulice in ropotale z lonci ter skandirale geslo «Prats pojdi domov». Na Allendeja tedaj se niso spravljale, ker je vladi zvesti general bil prva ovira na poti državnega udara fašistične desnice.

Sredi avgusta 1973, mesec dni pred krvavim državnim udarom v Santiagu, so podkupljeni visoki častniki zahtevali, naj Prats odstopi s svojega mesta in vojsko prepusti generalu Pinochetu. Prats, ki je slepo verjel v vojaško disciplino, se je zadovoljil z izjavo o «lojalnosti» Pinocheta in odstopil. Vrata k državnemu udaru so se odprla na stečaj. Komentatorji so, resnici na ljubo, prepričani, da je Carlos Prats dobro vedel, kaj se pripravljalo in da je odstopil tudi zato, ker ni hotel nositi odgovornosti za to, kar se mu je zgodilo.

Na dan, ko je izdajalska soldateska ubila predsednika Allendeja in v krvi zadušila čilsko demokracijo, se je v Santiagu veliko govorilo o tem, da bo Carlos Prats stopil na čelo dala vojske, ki je ostala zvesta predsedniku Allendeju. V resnici je tedaj Prats bil že v Pinochetovih rokah. Naslednjega dne, ko je Prats z družino bil prisiljen prestopiti mejo v Mendoza in stopil na pot begunstva v Argentini, je televizija v Santiagu oddajala registracijo nekega njegovega govora, v katerem je pozival ljudstvo, naj bo zvesto vladi in novim oblastem. Pozneje se je izvedelo, da je to bila registracija iz časa Allendejeve vlade, na katero je Prats mislil, ko je ljudstvo pozival k «zvestobni in miru».

Kakorkoli že, od trenutka, ko je prestopil mejo z Argentino, je Prats sklenil, da ne bo dajal političnih izjav. Izdajstvo vojske, v katero je slepo verjel, ga je baje zelo potrl. Zadnje čase pa je baje vendarle navezal stike s krogi čilske opozicije, kar ga je verjetno stalo življenje.

Proces Watergate

WASHINGTON, 30. — Jutri se bo začel v Washingtonu proces v zvezi z zadevo Watergate. Zdi se, da bo na zatožni klopi sedelo pet in ne šest ljudi. Sodnik John Sirica, ki bo predsedoval na obravnavi, je namreč sklenil, da ne bo obravnavl tistega dela obtožnice, ki zadeva Gordona Strachana. Ta je bil sodelavec generalnega tajnika Bele hiše Boba Haldemana pod Nixonovo administracijo. Zdi se, da je sodnik spre-

jel ta sklep zaradi nekih nepravilnosti pri preiskovalnem postopku. Na zatožni klopi bodo sedeli: bivši pravosodni minister John Mitchell in njegov pomočnik Robert Mardian, bivši svetovalec za notranje zadeve J. Erichman, pravni svetovalec odbora za ponovno izvolitev predsednika Nixona Kenneth Parkinson ter Bob Haldeman; Vsi so obtoženi zarote.

SAN DOMINGO, 30. — Za gverilce in talce v konzulatu Venezuele, ki je zaseden že od petka, bodo prihodnje ure odločili. Gverilci, kot je znano, zahtevajo osvoboditev svojih tovaršev in denarno odškodnino.

Odločilo pa bodo zato, ker obstajajo resni znaki, da potekajo tajna pogajanja s posredovanjem krajevnega škofa Brita. Temu je namreč uspelo priti v konzulat, kjer je gverilcem dal ležalne blazine, hrano in pijsko, nato pa se z njimi dalj časa pogovarjal. Oblasti so zasedenemu konzulatu vrnilo vodo, elektriko in telefon, kar dokazuje, da se vodijo pogajanja. V zadevo so vpletene tri vlade.

PO POROČANJU NEKEGA MILANSKEGA VEČERNIKA

Junio Valerio Borghese je 7. decembra 1970
že zasedel notranje ministrstvo in RAI-TV

Prevratniška skupina je nameravala konec avgusta ugrabiti Rumorja, Longa in Lamo

RIM, 30. — V četrtek bi moral biti pomemben «vrh» vseh sodnikov, ki vodijo preiskave o raznih pojavih fašističnega prevratništva in terorizma zadnjih let širom po Italiji. «Vrh» je sklical dr. Siotto, sodnik, kateremu je obrambni minister Andreotti na lastno pest izročil dokumentacijo SID o raznih «puščičnih» poskusih, začeti s neuspeli državnim udarom sedaj mrtvega «črnega princa» Valeria Borgheseja. Na sestanku bodo pričeli povezavo med posameznimi prevratniškimi skupinami (SAM-MAR, «Rosa dei Venti», «Ordine nero» itd.) in «prevratniškim štabom».

V krogih, ki so blizu rimskim sodnim oblastem se je izvedelo, da je preiskava o avgustovskih dogodkih povezana z načrtom o ugrabitvi vidnih osebnosti italijanskega političnega življenja. To naj bi povzročilo ostro ljudsko reakcijo morda incidente in spopade, nakar naj bi posegle vojaške sile in «naredile red».

Po istih nepotrjenih informacijah so načrt pripravili nekateri visoki vojaški častniki v sodelovanju z vidnimi osebnostmi politične desnice. Na seznamu ljudi, ki bi jih morali ugrabiti v noči med 26. in 27. avgustom so sam predsednik vlade Mariano Rumor, pred demokrščanskim ministrom, predsednik CK KPI Luigi Longo ter tajnik CGIL Luciano Lama.

V krogih rimskega sodstva niso odločili, kaj storiti sedaj. Nekateri zagovarjajo stališče, da bi morali nemudoma izdati več zapornih nalogov, drugi pa predlagajo zgolj «sodna obvestila».

Pozneje se je zvedelo, da predvideva «vrha» sodnih preiskovalcev v Rimu ne bo. Datum sestanka so odložili za nedoločen čas, poudarili pa so, da ne bo v prestolnici, pač pa nekeje na Severu.

Republikansko glasilo je v zvezi s tem že usmerilo svoj topovski ogenj proti obrambnemu ministru Andreottiju, katerega dolži, da je izročil sodstvu več material, ne da bi pred tem seznanil vlado, kar lahko pomeni tudi, da ji Andreotti ne zaupa. V drugih krogih pa trdijo, da je Andreotti na ta način dosegel, da bo ves dokumentacij-

DRAKULOV PRIJATELJI
NA OBISKU
V TRANSILVANII

LONDON — 28 članov «britanskih prijateljev Drakule» je odpotoval z letališča Heathrow na skupni izlet v Transilvanijo, da bi obiskali tam kraje, kjer je živel in delal, kot pravi legenda, prosluli «grof vampira».

Angleški Drakulovi prijatelji si bodo v enajstih dneh svojega obiska v Rumuniji ogledali številne gradove, rojstni kraj in grob grofa Drakule ter tudi restavracijo «Zlata krona», kjer bodo pili vino, ki ga je Drakula pripravil kot nekem svojem obisku v tem kraju.

Občudovalci slonoteke vampirja — je izjavil predsednik združenja Bruce Wightman — bodo prepotovali vso pokrajino, ki jo je opisal v svoji knjigi Bram Stoker in kjer so opisane strahovite dejavnosti princa Vlada, ki je gospodaril v teh pokrajinah o 15. stoletju.

Med člani angleškega kluba, ki so odpotovali v Transilvanijo, je tudi sir Jan Moncrieff, ki trdi, da je potomec krvoločnega Vlada. Z njimi potuje tudi pisateljica Elizabeth Bird, ki je znana po svojem romanu «Počivaj v miru» in katerega protagonist sta dva tatova trupel. Birdova trdi, da je med njenimi predniki neka princesa, ki se je baje kopala v krvi svojih služabnikov. Razlog pa naj bi bil baje v dejstvu, da človeška kri dobro de koži.

Z RAZKOŠNE VEČERJE
V POLICIJSKE TEMNICE

NEW YORK — Dva ameriška policaja sta dokazala, da imata precej domišljije in tudi dober čut za trgovino. Richard Ledda in Joseph Fasullo sta se zjemila, da bosta preganjala prekupevalce z ukradenim blagom. V ta namen sta ustanovila trgovsko hišo, ki je bila namenjena prav prekupevalcem z ukradenim blagom. V kratkem času sta odkupila dragulje, srebrne predmete, televizorje ter vrsto drugih ukradenih predmetov za okoli 700 tisoč dolarjev.

Prejšnji teden so njihovi trgovski partnerji doživeli hudo razočaranje. Lažna trgovca sta sporočila, da jima je mafijaska organizacija zaupala važno vlogo in službo. Zato sta priredila v svojih poslovnih prostorih razkošno poslovnico večerjo, na katero sta povabila najslavnejše zlikovce. Vseh povablencev je bilo kot 100. Ko se je skladišče vsaj deloma napolnilo z gosti, sta policista skupaj z lažnimi natakariji in lažnimi taksisti aretirala vse navzoče, in sicer 42 ljudi. Orale so potem aretirali na njihovih domovih.

Kaj je bilo dobrega (Nadaljevanje s 4. strani)

no preiskavo o dogodkih zahtevata tudi poslanca KPI Natta in Boldrini, ki obenem sprašujeta vlado, če je že ukinila potrebno za odstranitev odgovornih z njihovih mest. Za razpravo v zbornicah so se izrekli tudi socialdemokrati in misovci.

Zaskrbljujoče je, seveda, da so ljudje, ki so pripravili ta načrt vsi na svojih mestih in na svojih, poleg vsega pa še neznan. Njihovi načrti so torej še vedno izvedljivi, če bi splohnela budnost demokratov in ustavnih organov republike.

Kako blizu je Italiji bila držav-nemu udaru pa dokazujejo podrobnosti «puč» Valeria Borgheseja, na predvečer Titovega obiska v Italijo. Tedaj so, z geslom o «coni B», zbrali v Rimu in Trstu iredentisti in fašiste, medtem ko so Borghesejeve skupine napadle notranje ministrstvo in sedež RAI-TV. V obe palači so fašisti vdrli (po ročilu milanskega večernika), ker so v njih imeli svoje čete kolone. Fašistični kolonvodi Borghese naj bi celo čakal v palači RAI-TV v Ulici Teulada na znak, ko bi se pojavil na televizijskih zaslonih in prebral proglas pučistov.

Medtem so njegovi pajdaši zasedli najdelikatnejši center notranjega ministrstva: radijsko centralo, ki ministrstvo povezuje s kveturami, prefekturami in drugimi poveljstvi v Italiji. Milan so odrezali od Rima. Udar bi uspel, če bi verjetno ne odpovedali sodelovanje vsaj nekateri rodovi vojske. Zato se je Borghese umaknil.

Prav tako se šušlja, da je januarja letos, ko je obrambno ministrstvo demantiralo «generalko» državnega udara v vojašnicah, bil pripravljen načrt vojaškega posega, ki bi se moral začeti v naših krajih pod pretezo «obrambe meje». Tem načrtom naj bi ne bil tu visoki častnik, Ricci po imenu, ki je poveljeval tankistom v Palermo in bil nato odstranjen zaradi sodelovanja v prevratniško skupino «Vetrovica».

Javnost se, seveda, sprašuje za imena ljudi, ki so v ospredju terorističnih atentatov in golpičnih teženj v Italiji. Nekaj genovskih dnevniki je seznanjati imen objavil, toda obrambno ministrstvo ga je takoj demantiralo. A ne v celoti, saj zaključuje s stavkom, da so vesti bile «zmisljene ali izkrivljene». Zadnji termin pa dopušča dobro mero resničnosti, vsaj za del teh imen. Katera so, za sedaj še ni znano.

Kaj je bilo dobrega

(Nadaljevanje s 4. strani)

sa naslednji filmi: Serijave «E non liberarci dal male», Damianijev «Il sorriso del grande tentatore», Lesterjev «Il tre moschettieri», Lizanijev «Mussolini ultimo atto», De Concinijev «Gli ultimi 10 giorni di Hitler», Medakov «La classe dirigente», Kadarjev «Nuda dal fiume», Solimov «Revolver», Squitieri «Il guappi» in «Musica nel vene», Kramerjev «Il duri dell'Oklahoma», Verhoevenov «Fiori di carne», Fleischerjev «Il fiore di morte» in «La banda di Harry Spikes», Spielbergov «Duel», Zinnemannov «Il giorno dello sciacallo», Furiev «La signora del blues», Hickoxov «Oscar insanguinato», Crainov «Blacula», Shearsov «La rossa ombra di Riata», Johnsonov «Il diavolo del volante», Longchampsov «Simona», Rosenbergov «L'ispettore Martin ha teso la trappola», Yannov «Dacci oggi i nostri soldi quotidiani», Kotcheffov «La mia pistola per Billy», Gilbertov «Un martello macchiato di sangue», Cavanijev «Millepaja», «Provocazione» z igralco Androo Rau, Guerrierjev «La controfigura» itd.

Vloga Unije Italijanov

(Nadaljevanje s 1. strani)

časa in ki je tesno povezano z idejami socializma. Margan je nato prešel na sedanje razdobje in je dejal, da je v povojnem razdobju uspešno skupninski napori preobraziti podoba Istre z gospodarskega, kulturnega in socialno-političnega vidika.

V tem zgodovinskem procesu pa je igrala veliko vlogo Unija Italijanov za Istro in Reko, ki se je kot sestavni del socialistične zveze zavzemala za kulturni, politično-socialni in drugi razvoj, skrbela za krožke, otroške vrtnice, umetniške in kulturne skupine, gledališče, založništvo itd. Unija je mnogo prispevala pri sodelovanju z reprezentativnimi organi za sestavljanje in za sprejemanje zakonov ter drugih norm, tako da so boljše določili položaj nacionalne skupnosti. Unija Italijanov se je zavzemala za rešitev odprtih vprašanj, ki se nanašajo na položaj in na pravice italijanske nacionalne skupnosti in to na vprašanja, ki niso bila vedno rešena v skladu z določenimi načeli in s političnimi stališči. V tej zvezi je Margan govoril tudi o težavah, napakah in celo o deformacijah, ki so se nujno odrazile tudi na razvoj nacionalnih odnosov v Istri in to tako v zvezi s stališči Unije, kot tudi znotraj nje. Ostane pa dejstvo, je podčrtal predsednik socialistične zveze delovne ljudstva Hrvaške, da se je vedno še hitreje in še odločneje nadaljevalo po poti ustvarjanja programov, kadar so se premagale zapreke in nejasnosti.

Margan je nato govoril o sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo in dejal, da je prišlo do težav, ker je prišlo do napadov preživelih fašističnih sil in do teritorialnih zahtev. Temu vprašanju je posvetil posebno pozornost, saj neofašizem v Italiji kali odnose med obema državama. Vendar pa je izrazil upanje in zaupanje v demokratične italijanske sile, ki se zavedajo, da predstavlja obnavljanje fašizma največjo nevarnost predvsem za njih same. Tudi v tej zvezi pa se je povelil na vlogo manjšin in je dejal, da manjšine bistveno prispevajo k ustvarjanju medsebojnega zaupanja in prijateljstva med narodi ter izrecno podčrtal, da gre za prispevek nacionalnih manjšin na obeh straneh meje, kot tudi njih organizacij in med njimi Unijo Italijanov za Istro in Reko. V tej zvezi je Margan izrazil prepričanje, da bo Unija bila še nadalje, kot je bila vedno do sedaj, faktor povezovanja in most, ki naj združuje sosednji državi v skladu z njih interesi in legitimnimi pravicami.

V razgovoru s predsednikom Unije Ferriem smo izvedeli, da bo v kratkem prišlo do nadaljnega uradnega stika med Unijo in deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Kot je znano, je bil prvi tak stik med mednarodno konferenco o manjšinah, med katero je predsednik deželnega odbora Comelli sprejel delegacijo Unije Italijanov za Istro in Reko. Takrat so se tudi dogovorili, da bodo v jeseni stike poglobili.

Prepovedan izstop iz države 33 Grkom

ATENE, 30. — Grške oblasti so prepovedale 33 osebam, ki so odigrale pomembno vlogo v grški vojaški junti do leta 1974, da bi zapustile Grčijo dokler ne bo zaključena preiskava o njihovi dejavnosti v zvezi z uporabo na atenski politični šoli.

Med 33 osebam je bivši predsednik Papadopolos. Tudi generalu Joannidesu so prepovedali odhod iz države. Generalni pravdnik Cevaz, ki preiskuje to zadevo (tedaj je izgubilo življenje baje več kot sto študentov) je že zaslil generala Joannidesa. Z njim so zaslili tudi več desetih civilnih in vojaških osebnosti, ki so bile na vodilnih položajih, ko je grška vojska s tanki zadušila upor. Grški tisk trdi, da bo generalni pravdnik v kratkem zaslil tudi Papadopolosa.

Prvi kongres o jedrski medicini

TOKIO, 30. — Danes se je začel v japonskem glavnem mestu prvi svetovni kongres o jedrski medicini, ki se ga udeležuje 2000 učenjakov iz vseh dežel sveta. Kongres bo zasedal v Tokiu in tudi v Kioto od danes do 5. oktobra.

Japonsko so izbrali za sedež kongresa, ker je ta država na drugem mestu glede napredka na tem področju zdravstva (na prvem mestu so ZDA).

Jedrska medicina uporablja radioaktivne izotope za diagnozo in zdravljenje številnih obolenj človeškega telesa, med katere spadajo rakasta obolenja, bolezni krvotoka, možganov ter hrbtenice. Uporaba radioizotopov omogoča ugotavljanje brez bolečin raznih obolenj v človeškem telesu. Na tem prvem kongresu bodo obravnavali razvoj tega zdravniškega področja ter mednarodno sodelovanje.

40-letnica B.B.

SAINT TROPEZ, 30. — Francoska filmska igralka Brigitte Bardot je pred dnevi slavila v svoji vili «La Mandragora» v Saint Tropezu svojo 40-letnico. Slavnostno kosilo v vili je bilo bilo skromno ob navzočnosti nekaj desetih igralnih obževalcev. Časnikarji niso bili navzoči.

OD 9. DO 13. OKTOBRA NA BLIŽNJEM VZHODU

Novi Kissingerjevi pogovori o Palestincih in petroleju

Israelci demantirajo atentat na vlak - Alžirski tisk o nevarnosti ostrega pritiska ZDA zaradi nafle

KAIRO, 30. — Ameriški zunanji minister Kissinger se odpravlja na novo daljše potovanje po Blaznjem vzhodu. Od 9. do 13. oktobra bo namreč obiskal Egipt, Jordanijo, Sirijo in Izrael. V svojem notesu ima «leteči minister» več vprašanj, vendar sta v ospredju predvsem dve: mir na tem svetovnem vozišču mednarodnih interesov, kar pomeni rešitev «palestinskega vprašanja» in pa petrolejska kriza, glede katere sta tako on sam, kakor ameriški predsednik Ford skušala organizirati «fronto potrošnikov», ki naj bi z gospodarskim «protipritisikom» prisilila države, proizvajalke pomembne energetske surovine, na kolena.

Glede palestinskega vprašanja so stališča zelo raznolika. Egiptovski predsednik Sadat je v svojem svečanem govoru ob obletnici Naserjeve smrti poudaril, da ni mogoč mir na Blaznjem vzhodu brez vrnitve Palestincev na ozemlja, ki jih je zasedla izraelska vojska.

Iz Tel Aviva pa poročajo, da je premier Rabin napovedal umik izraelskih čet na novo demarkacijsko črto na Sinaju. Tedaj bodo Izraelci zahtevali «protivrednost» pri Arabcih.

Prav Kissingerjevo potovanje je baje med razlogi sporov v notranjosti palestinske organizacije OLP, iz katere je izstopila ena izmed organizacij. Na seji OLP, ki je potekala sredi septembra v Damasku so namreč Jaserja Arafata obtožili tajnih stikov z Američani. Arafat naj bi kritike zavrnil s trditvijo, da je podobne stike odbil, čeprav bi jih z lahkoto navezal preko Moskve ali Kaira.

Iz Libanona, kjer se je začela vladna kriza, poročajo agencija Wafa, da so palestinski gverilci od milanski kameradi.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Dognanja slovenskih arheologov na mednarodnem srečanju v Kopru

Na sporedu predavanja številnih znanstvenikov - Avtomatska obdelava podatkov v javni upravi - Zanimiva razstava

KOPER, 30. septembra — Drugi dan mednarodnega srečanja arheologov v Kopru so se zvrstila predavanja slovenskih arheologov, ki so podrobno prikazali problematiko materialne kulture slovenskega naselitvenega prostora v zgodnjem srednjem veku, to je od poznega VIII. do XI. stoletja. Zvedel smo, v kakšni fazi so raziskave tega obdobja v slovenskem merilu, hkrati pa tudi v posameznih regijah. Znanstveniki so tudi podrobno prikazali materialno kulturo znotraj prostora karantanskega kulturnega kroga in širjenje te kulture. Eno izmed predavanj je bilo posvečeno tudi Istri in Hrvaškemu primorju.

Na včerajšnji otvoritveni slovesnosti je govorila predsednica arheološkega društva Ljudmila Plesničar, ki je sporočila udeležencem tudi pozdrave predsednika jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti Grge Novaka. Dobrodošlo gostom pa je izrekel tudi pokrovitelj srečanja, predsednik prske občinske skupščine Mario Abram. V delovnem delu programa sta bila na sporedu referata Mira Kocjana iz Kopra o povojnem gospodarskem in kulturnem razvoju mesta in obale ter dr. Miroslava Pahorja o obdobju dvojne oblasti v Piranu v XII. in XIII. sto-

letju. Jutri bodo na sporedu predavanja znanstvenikov iz drugih krajev Jugoslavije ter iz Italije, Avstrije, Čehoslovaške ter Vzhodne in Zahodne Nemčije.

V Portoroškem avditoriju se je začel dopolnilni mednarodni simpozij o avtomatski obdelavi podatkov v javni upravi. Sodeluje okrog 40 strokovnjakov iz Jugoslavije in nekaterih drugih evropskih držav.

Ob odprtju je govoril tudi zvezni sekretar za pravosodje in organizacijo zvezne uprave, član zveznega izvršnega sveta Ivan Franko. Dopolnilno so na simpoziju poročali predstavniki republiških ustanov o delu javne uprave v republikah in pokrajinah ter o načrtih za organizacijo elektronske obdelave podatkov.

Danes je obiskal Koper predsednik centralnega komiteja ukrajinske organizacije za sodelovanje z armado, letalstvom in mornarico general podpolkovnik Sovjetske zveze Anton Fedosijskič Pokalčuk. Omenjena organizacija sodeluje z organizacijo Ljudske tehnike Jugoslavije.

Sovjetski gost si je ogledel nekaj delovnih organizacij, bil pa je

tudi na koprski radijski postaji, kjer se je pogovarjal z direktorjem Miroslavom Kocjanom in njegovimi sodelavci o tehničnem napredku radijskih in televizijskih informacijskih sredstev.

V prostorih muzejskega razstavišča v Celvinski ulici v Kopru so dopolnili odprti zanimivo razstavo z naslovom «Potovanje okoli sveta s cesarsko kraljevo korveto 'Saida'» iz leta 1890 do 1892. Razstavo je v sodelovanju s pokrajinskimi muzeji v Kopru pripravil piranski pomorski muzej Sergeja Mašera, ki pravi v tem mesecu praznuje 20-letnico obstoja.

Pričujoča razstava je eden izmed prikazov dela te ustanove, ki intenzivno proučuje pomorske vede, zlasti pa še zgodovino slovenskega pomorstva. Na njej so z 276 fotografijami, z modeli takratnih ladij in z raznimi pomorskimi predmeti ponazorili potovanje znanstvene odprave avstrijske korvete «Saida» v Avstralijo, Novo Zelandijo in nekatere druge, tokrat še razmeroma malo raziskane dežele. Gre za zapuščino kadek aladje «Saida» Antona Dolencja iz Oreha pri Postojni, ki je skrbno posnel vse, kar je videl v daljnih deželah.

Belgijski poljedelci protestirajo proti stališču Zahodne Nemčije, ki je spodbila sklep ministrskega sveta EGS o 5-odstotnem povzvišanju cen kmetijskih pridelkov. Na svoje traktorje so nalepili kljukaste križe in šli pred zahodnonemsko veleposlaništvo v Bruslju

NOGOMET

PO SOBOTNI MEDDRŽAVNI PRIJATELJSKI TEKMI V ZAGREBU

Jugoslovska reprezentanca za razred boljša
Trenerja F. Bernardinija čaka še težko delo

Trebalo bo predvsem obnoviti «sredino igrišča» - Brane Oblak potrdil vrhunsko formo

Jugoslovska reprezentanca, ki je v soboto v Zagrebu premagala Italijo z 1:0. Od leve proti desni (stojijo): O. Petrović, Džoni, Hadžiabdić, Buljan, Šurjak, Katalinski. Spodaj: Popivoda, Vlačić, Oblak, V. Petrović in Jerković

Sobotna tekma med Jugoslavijo in Italijo je bila za oba zvezna trenerja dokaj koristna. Obe reprezentanci sta bili namreč bistveno prenovljeni in zagrebško srečanje bilo torej prvi test za nadaljnje delo obeh nogometnih reprezentanc.

Jugoslovska nogometna prvenstva

2. ZVEZNA LIGA - ZAHOD

IZIDI	
Igman - Maribor	0:2
Jedinstvo - Rudar	3:0
Famos - Varteks	1:1
Novi Sad - Crvenka	0:1
Kozara - Karlovac	3:0
Zagreb - Bačka	6:2
Iskra - Leotar	1:0
Vrba - Borac	2:0
Osiijek - Šibenik	2:0

Zagreb 13; Crvenka, Borac, Varteks in Šibenik 10; Maribor, Iskra in Bačka 9; Igman, Osiijek in Famos 8; Novi Sad, Vrba, Jedinstvo in Leotar 7; Kozara in Karlovac 6; Zagreb brez točk.

PARI PRIHODNJEGA KOLA
Maribor - Vrba, Rudar - Iskra, Šibenik - Famos, Borac - Osiijek, Leotar - Igman, Bačka - Jedinstvo, Karlovac - Zagreb, Crvenka - Kozara, Varteks - Novi Sad.

SLOVENSKA LIGA

IZIDI	
Mercator - Slavija	2:1
Drava - Mura	0:4
Nafta - Izola	2:1
Pohorje - Ljubljana	0:0
Ilirija - Kradivar	3:1
Koper - Vozila	1:2
Slovan - Zeleničar	4:0

LESTVICA
Mercator 12; Mura 10; Ilirija 8; Pohorje 7; Slovan, Vozila in Kradivar 6; Koper, Slavija in Ljubljana 5; Izola, Drava in Nafta 4; Zeleničar 2.

PARI PRIHODNJEGA KOLA
Zeleničar - Drava, Vozila - Slovan, Kradivar - Koper, Ljubljana - Ilirija, Slavija - Pohorje, Izola - Mercator, Mura - Nafta.

ZAHODNA CONSKA LIGA

IZIDI	
Kamnik - Triglav	1:1
Adria - Jadran	1:0
Tabor - LTH	2:2
Sava - Litija	0:4
Primorje - Renče	2:1
Usnjari - Tržič	3:0

LESTVICA
Litija 10; Primorje 9; Kamnik 7; LTH, Usnjari in Adria 6; Renče in Tržič 4; Tabor in Jadran 3; Triglav in Sava po 1 točko.

PARI PRIHODNJEGA KOLA
Triglav - Tržič, Renče - Usnjari, Litija - Primorje, LTH - Sava, Jadran - Tabor, Kamnik - Adria.

Rocca je bil sicer med najboljšimi v italijanskih vrstah. Večkrat pa se je moral poslužiti tudi grobe igre, da je lahko zaustavil razigranega žungla

učiti nove možnosti za bolj kakovosten razvoj in zapustiti tradicionalno mentaliteto igre.

BEZBOL

V BOLLATAH PRI MILANU

Dva poraza Alpine

Številčno se je negativno končalo za opensko Alpino tudi gostovanje v kraju Bollate pri Milanu, v prvi od dveh tekem pa bi Openci kmalu dosegli lepo zmago proti ekipi, ki je v srednjem delu lestvice.

V prvem iningu je Alpina povedla proti Norditali s 4:2, domačini pa so nato (tudi s pomočjo sodnika) izenačili in v sedmem iningu povedli s 5:4. To je bil tudi končni rezultat tekme.

Popoldansko srečanje je Alpina odigrala brez zagrozenosti in upanja na zmago. Demoralizirale so jo tudi nekatere jutranje sodniške odločitve. Rezultat je bil tokrat gladi v korist domačinov.

Libertas San Marco iz Ribeskega naselja pri Devinu je osvojil turnir za pokal «Devinski grad», katerega so pridobili ob otvoritvi novega igrišča. Libertas je v finalu premagal GBC iz Gorice z rezultatom 12:5.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

Na turnirju je nastopil tudi edini jugoslovanski bezbolski klub Salona iz Splita. Splitan Ključaković je prejel posebno nagrado kot najboljši branilec.

Otvoritev se je udeležil tudi predsednik italijanske bezbolske zveze Bruno Benek.

V desetih srečanjih
5:3 za Italijo

Nogometni reprezentanci Italije in Jugoslavije sta se do sedaj spoprijeli točno desetkrat. Petkrat je zmagala Italija, trikrat Jugoslavija, dvakrat pa sta se reprezentanci razšli pri neodločenem izidu.

Oglejmo si dosedanje tekme:

PADOVA, 4. 11. 1925
Italija - Jugoslavija 2:1 (2:1)
Strelca: Benčić, Schiavio (2).

GENOVA, 22. 5. 1938
Italija - Jugoslavija 4:0 (2:0)
Strelci: Colaussi, Piola, Meazza in Ferrari.

BEOGRAD, 4. 6. 1939
Italija - Jugoslavija 2:1 (1:0)
Strelci: Piola, Colaussi, Perlic.

MILAN, 6. 5. 1951
Italija - Jugoslavija 0:0
Strelci: Zebec, Milutinović (3).

Jugoslavija - Italija 4:0 (0:0)
Strelci: Veselinović, Zebec, Bergamaschi (avtogol), Vukas.

ZAGREB, 12. 5. 1957
Jugoslavija - Italija 6:1 (3:0)
Strelci: Zebec, Milutinović (2), Liposinović, Rajkov, Cervato (11-metrovka), Vukas.

ITALIJA - Jugoslavija 1:1
(0:1, 1:0, 0:0)
Strelca: Džajić, Domenghini.

ITALIJA - Jugoslavija 2:0 (2:0)
Strelca: Riva, Anastasi.

TURIN, 20. 9. 1972
Italija - Jugoslavija 3:1 (0:0)
Strelci: Riva, Chinaglia, Vukotić in Anastasi.

ZAGREB, 28. 9. 1974
Jugoslavija - Italija 1:0 (1:0)
Strelci: Šurjak.

Ob reprezentanci se bosta ponovno spoprijeli danes, v Bruslju.

V NEDELJSKI TEKMI «UNDER 23» V CESENI

JUGOSLAVIJA DVAKRAT
V VODSTVU, NATO REMI

Neodločen izid 2:2 zadovoljil obe reprezentanci

Italija - Jugoslavija 2:2 (1:1)
ITALIJA: Buso, Gentile, Maldera, Guerini, Danova, Scirea, Orlandi, (D'Amico), Boni, Calloni, Antognoni, Libera.

JUGOSLAVIJA: Svirar, (Borota), Rajković, Djujić, Radin, Primorac, Mulahasanović, (Pavković), Djordjević, Misić, Savić, Poljak, (Metter).

SODNIK: Favre (Švica).

STRELCI: v 7. min. Savić (J), v 10. min. Calloni (I), v 52. min. Orlandi (avtogol), v 55. min. Libera (I).

Če je italijanska A reprezentanca povsem odpravljala v Zagrebu, pa je mlajša «Under 23» reprezentanca le nekoliko zadovoljila. Na domačem igrišču v Ceseni so namreč Italijani iztržili neodločen izid, pa čeprav so bili zaradi prikazane igre tako tehnično kot taktično nekoliko slabši od Jugoslovancev. Vseeno pa ostaja za Italijane uteha, da lahko računata zvezni selektor Bernardini na vrsto mladih in perspektivnih igralcev, ki bi lahko že v prihodnjih srečanjih nadomestili, predvsem na sredini igrišča, veterane iz Zagreba. Mislimo predvsem na Antognonija, ki je bil gonilna sila italijanske postave.

Tudi v tem srečanju pa se je za

italijansko reprezentanco porajalo že staro vprašanje: italijanske reprezentance nimajo še svoje napredne igre in so morajo stalno prilagajati nasprotniku. To se je pripetilo tudi v Ceseni, kjer je imela Jugoslavija stalno pobudo v svojih rokah. Prva je prišla v vodstvo že v 7. minuti z odličnim Savičem, nakar je Calloni stanje izenačil. Prav tako je Jugoslavija v drugem polčasu povedla po prostem strelu, Italija pa je tri minute kasneje izenačila z Libero. Tik pred koncem pa je Jugoslavija zadela preko z Metrom.

Srečanje je bilo na splošno dopadljivo in dokaj koristno za trenerja obeh reprezentanc. Jugoslavija je pokazala boljšo taktično zmožnost in zato boljšo skupno igro, Italija pa je zadovoljila zaradi posameznikov (Antognoni in D'Amico).

KVOTE
13 - 58.041.300 lir
12 - 1.219.300 lir

AVELLINO - Taranto X
BRINDISI - Brescia X
CATANZARO - Foggia X
COMO - Alessandria X
GENOA - Arezzo X
PARMA - Novara X
PESCARA - Palermo X
SAMBENEDDETSE - Spal X
UDINESE - Lecce X
GROSSETO - Pisa X
MASSESA - Spezia X
CASERTANA - Messina X
CATANIA - Crotone X

KVOTE
13 - 58.041.300 lir
12 - 1.219.300 lir

ZDRUŽENJE
SLOVENSKE
ŠPORTNIH
DRUŠTEV
V ITALIJI

50 let ustanovitve združenja slovenskih športnih društev
v Italiji 1924 - 1974

Zaključna slovesnost v Sovodnjah ob Soči

PETEK, 4. oktobra 1974
ob 16 uri
Start štirih štafet iz Režije, Tolmina, Pirana in Trsta

SOBOTA, 5. oktobra 1974
ob 19 uri
Prihod štafet
Pozdravni govori
Nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora
ob 20 uri
Nočna tekmovalna štafeta

NEDELJA, 6. oktobra 1974
ob 9 uri
Turnir v odbojki
Balinarski turnir v Doberdobu
ob 16 uri
AKADEMIJA
Nastopajo
Folklorna skupina «Sovodnje» iz Sovodnji
Folklorna skupina «Dom» iz Gorice
TVD «Partizan» iz Maribora
Kotalkarji ŠD Polet z Opčin

Oba večera prosta zabava s plesom

Oba večera prosta zabava s plesom

KOŠARKA

VRSTA MEDNARODNIH TURNIRJEV IN PRIJATELJSKIH TEKEM

Druga zaporedna zmaga za Evropo
V Sarajevu Slovenija na 4. mestu
Na italijanskih turnirjih zmaga Ignisa, Innocentija in Duca iz Mester

Evropska reprezentanca, ki jo trenira Italijan Giancarlo Primo, je osvojila že drugo zaporedno zmago proti izbrani ameriški reprezentanci. Tokrat so bili Evropejci uspešni v Braziliji (Sao Paulo).

Evropa - Amerika 103:99 (48:49)

EVROPA: Santillana 5, Marzorati 18, Sergej Belov 11, Meneghin 15, Braebender 10, Cosić 16, Solomon 15, Jelovac 13, Goumas, Camchire.

AMERIKA: Ghermann 28, Guerrero 10, Ubratan 10, Rubens 16, Rollins 15, Carter 4, Adilson 4, Gonzales 6, Dalmiao 6, Arestia.

To drugo srečanje je bilo nedvomno bolj izenačeno od prvega, ko so Evropejci zanesljivo (94:85) odpravili Američane. Tokrat pa se je v ameriških vrstah dobesedno razigral Ghermann, ki je dal kar 28 pik. V evropskih vrstah je odlično vodil igro svojih in je razen tega bil tudi uspešen kot strelcič Italijan Marzorati (18 točk).

Ob reprezentanci se bosta ponovno spoprijeli danes, v Bruslju.

Srečanje bosta prenašali tudi jugoslovska in koprška TV, s pričestkom ob 20. uri.

Turnir «Bratstva - enotnosti» Slovenija četrti

V nedeljo se je v Sarajevu zaključil košarkarski turnir «Bratstva - enotnosti», na katerem so nastopile vse ženske in moške jugoslovske košarkarske republike. Slovenija je v moški konkurenci zasedla četrto mesto, med ženskami pa je bila peta.

MOŠKI
V borbi za prvo mesto sta se spoprijeli reprezentanci Srbije ter Bosne in Hercegovine. Po izenačenju in privlačni tekmi je zmagala Srbija, ki je s Kičanovićem (25 točk), Dalipagićem (24) in Slavnićem (16) strla odpor nasprotnikov, med katerimi je blestel Delibašić (32).

V tekmi za 3. mesto je Hrvaška premagala Slovenijo, ki pa je s prikazano igro, predvsem po zaslugi Volaja (26) in Martra (24) zadovoljila. V hrvaških vrstah je bil Jerkov neustavljiv, saj je dosegel kar 49 točk.

IZIDI
za 1. mesto:
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Končna lestvica: 1. Srbija, 2. Bosna in Hercegovina, 3. Hrvaška, 4. Slovenija, 5. Makedonija, 6. Vojvodina, 7. Kosovo, 8. Črna gora.

ŽENSKES
V ženski konkurenci je Slovenija osvojila peto mesto, s tem da je v finalni tekmi premagala Kosovo s 76:35 (35:13).

Ignis premočan
Na turnirju v Bologni je Ignis z Američanom Yelvertonom (30) in Morsem (30) v tekmi za prvo mesto odpravil Forst z 99:79 (52 proti 34). V srečanju za 3. mesto je Sinudine s 77:65 (41:28) premagal Canon iz Benetk.

Na turnirju v Borgosesi je Innocenti iz Milana v finalnem srečanju za 1. mesto premagal Slač iz Turina s 84:76 (33:43). V tekmi za 3. mesto pa je Mobilquattro premagal Toiano Varese s 85:75 (38 proti 32).

Duco iz Mester je osvojil prvo mesto na turnirju «Dolomito» v mestu na turnirju za 1. mesto. Duco je premagal Slavijo iz Prage s 101:85. Trejta je bila Lokomotiva iz Zagreba, četrti pa Savoia iz Bona, ki je bila tudi priveditelj tega turnirja.

VOĐNO SMUČANJE
Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

za 3. mesto:
Hrvaška - Slovenija 120:109 (67:54)

za 5. mesto:
Makedonija - Vojvodina 85:80 (58:39)

za 7. mesto:
Kosovo - Črna gora 119:102 (56:39).

Na svetovnem prvenstvu v vodnem smučanju, ki se je zaključilo v Pretoriji, so se italijanski tekmovalci odrezali dobro. Odnesli so kar 7 kolajni, od tega 1 zlato, 2 srebrni in 4 bronaste.

IZIDI
Srbija - Bosna in Hercegovina 99:93 (50:46)

SPORT SPORT SPORT

NOGOMET

V PRVENSTVU D LIGE

Triestina, Ponziana in Pro Gorizia osvojile v 2. kolu vsaka po eno točko

Pro Gorizia in Ponziana bi lahko tudi zmagali - Slaba igra Triestine

Triestina — Adriese 0:0

TRIESTINA: Grigolli, Berti (23. min. Persello), Lucchetta, Massaccesi, De Luca, Riva, Oggian, Codarin, Tosetto, Zanin, Dri.

ADRIESE: Bertussi, Soncin, Rodighiero, Calligaro (18. min. Gabrilli), Morandin, Penzo, Pavan, Tasso, Turolo, Paesanti, Marangon.

Koti: 5:4.
Sodnik: Filippi iz Livorno.

Gledalcev: 4500.

Že v prvem polčasu na domačih tleh je Triestina razočarala svoje navijače. V tekmi z Adriesejem so Tržačani odgovorili na če v lanskem prvenstvu simpatizerji Triestine niso imeli zadoščene, prav gotovo tudi leto ne smejo preveč pričakovati, če upoštevamo to, kar smo videli v nedeljo. Triestina namreč ni pokazala nobenega sistema igre in tu ni bilo od posameznikov ni zablazlet. Deloma je bil boljše je Lucchetta v prvem delu igre, na splošno pa je bila povezava med posamezniki sektorji res slaba. Obranba je bila negotova, sredina i-gra brez domiselnosti, napadalci pa niso nikoli resneje zapostili vratarja gostov, ki je v prvem delu le enkrat predstavljal ob strelu Tosetta. Največja nevarnost za Bertussija je bila minuto pred koncem, ko se je strel De Luce odbil od prečke, sicer pa bi ta zadetek predstavljal pravo presenečenje, saj je Triestina rešila zasluzila zmage. Gostje so po ali bolj zrelo igranje, pomanjkljivosti so morda bile le v zaključevanju, sicer so to njihovo hibo predevali in sreča je bila prav v tem, da Adriese ni imel v svojih vrstah spretnega napadalca, sicer bi razočaranje za Tržaške navijače bilo še večje. Enajsterica Adriese je sicer prišla tudi do gola (v 11. min. d.p.) vendar ga je sodnik razveljavil.

Trener Tagliavini se je tako znašel že pred velikimi problemi, ki jih prav gotovo ne bo rešil, če vodstvo mu ne bo dalo na razpolago (kot se širijo govorice) vsaj tri izkušene nogometaše. Triestina danes prav gotovo ne more računati na napredovanje, postavlja se celo problem, kako bodo s to postavbo Tržačani lahko kljubovali enajsterici te lige, ki je sicer manj naporna od C lige. Vendar je tudi v D ligi treba nekaj pokazati, kajti samo ime Triestine prav gotovo ne povzroča strahu nobenemu nasprotniku.

B. R.

Dolo — Ponziana 0:0

DOLO: Zaben, Grande, Bisso, Callegaro, Ballarin, Girello, Dana, Favaretto (Righetto), Milinari, Bušon, Tumati, Simonato in Nonis.

PONZIANA: Magris, Bembo, (Tricarico) Cirello, Gerin, Del Piccolo, Ravalico, Dalle Croce, Vidonis, Momesso, Trentin in Jannuzzi.

SODNIK: Soliman iz Bocca, gledalcev 2000, koti 8:2 za domačine.

Tudi v drugem letošnjem nastopu je Ponziana izbojevala z enakim izidom kot pred tednom dana drugo prvenstveno točko. Vsekar pa je točka iz Dola nekoliko bolj dragocena. Domača enajsterica, ki je enako novinec te lige kot Ponziana, je v drugem zavrtljaju odigrala prvo tekmo pred domačimi gledalci. Obenem pa je bila tudi uradna otvoritev novega nogometnega igrišča, kar je še v dodatni meri spodbudilo domače nogometaše, da bi to dvojno slavo praznovali z zmago.

V prvem polčasu so se igralci Dola borili kot levi, da bi prišli do zadetka. Prav v prvem delu igre so imeli tudi dve izredno zrela priložnost za zadetek s tumačenjem in Denajem. Tudi Ponziana bi lahko prišla v vodstvo toda Ravalico ni uspel poslati žoge v vrata po pravilni poti. Če so domačini imeli nekaj več od igre v prvem polčasu, je drugi del pripadal gostom. Nogometaši Dola v drugih petinšestdesetih minutah niso bili več tako prizadevani in Ponziana je imela vse bolj vaje igre v svojih rokah. Trener Russo je v prvi minuti drugega polčasa zamenjal Bembo s Tricaricom, ki je prevzel varstvo nad Dano. Premoč Ponziane je bila vse

Pro Gorizia — Audace 1:1 (0:1)

PRO GORIZIA: Siricano, Furlani, Ghermi, Zoratti, Tominovi, Bianco, Ridolfi, Michelutti, Zuttion, Barile, Omizulace.

AUDACE: Cenzato, Boschi, Gardiardi, La Torre, Facchinetti, Valbusa, Malesani, Frinzi, Manganotti, Bendinelli, Cisco (Torneri).

SODNIK: Colla iz Milana.

STRELA: v 30. min. p.p. Malesani, v 13. min. d.p. Ridolfi.

Pred maloštevilnim občinstvom (približno 1.000 ljudi) je v nedeljo Pro Gorizia remizirala 1:1 z Audacejem v tekmi, v kateri bi morala po vseh pravilih zmagati. Gorica ni so bili namreč stalno v premočih in le slab dan dveh napadalcev, Omizulace in Zuttiona, je preprečil, da bi obdržali obe točki.

Že od vsega začetka so domači igralci prevladovali in so v prvih desetih minutah zgrešili dve izredni priložnosti. Tudi v tej tekmi se je čutilo pomanjkanje pravega srednjega napadalca, ki bi znal izkoristiti številne predložitve krilcev. Zuttion je namreč preveč bojeval in se raje držal zunaj kazenskega prostora. To pa seveda ni vloga srednjega napadalca, ki bi moral vedno iti tam, kjer je treba streljati na vrata.

Mirzo prho je povzročilo igralcem in gledalcem v 30. min. vodstvo Audaceja, ki je izkoristil protinapad.

V drugem delu igre je bila reakcija domačinov takojšnja in v prvih minutah sta zgrešila Omizulace in Zuttion.

B. R.

lo in Zuttion več izrednih priložnosti za izenačenje. V 13. min. pa je (z golom Ridolfija) Pro Gorizia izenačila.

KARATE

Na pravkar zaključenem evropskem prvenstvu v karateju v Londonu so italijanski tekmovalci povsem prevladovali. Osvajali so pet kolajin, od tega dve zlati, dve srebrni in eno bronasto. V tekmovanju «kata» je bila Italija prva tudi ekipno, v tekmovanju «kumite» pa druga.

TENIS

DAVISOV POKAL

London: Vel. Britanija — Iran 5:0
Kopenhagen: Danska — Grčija 2:1
Sofija: Bolgarija — Turčija 5:0
Montecarlo: Monako — Nigerija 2:0
Varšava: Poljska — Portugal 5:0
Ramat Gan: Švica — Izrael 5:0

KOTALKANJE

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Dvojica Hrovatin-Sedmak na odličnem četrtem mestu

Pristranski sodniki so mlada poletovca oškodovali za še boljše uvrstitve

V soboto se je v Viareggiu začelo seniorsko državno prvenstvo v kotalkanju, katerega se je udeležila tudi Poletova dvojica Pavel Sedmak in Zdenka Hrovatin. Oba poletovca sta lansko leto tekmovala v mladinski kategoriji, vendar ju je selektorska komisija na osnovi doseženega rezultata «povišala» v seniore, od koder manjka samo še korak do članske vsedržavne kategorije.

Na tekmovanju v Viareggiu sta Zdenka in Pavel zasedla solidno 4. mesto, vendar bi morala biti (objektivno gledano) na 3. mestu in z malo sreče tudi na drugem. Oba

tekmovalca sta namreč prvič nastopala na lesenem, oziroma s parketom pokritem kotalkališču, ki je, seveda, mnogo hitreje od cementnega ali z granitnimi ploščicami pokritega kotalkališča, kot ga imajo na Opčinah. Hitra in spolzka plošča je pripomogla, da sta oba tekmovalca padla, kar je enemu od petih sodnikov zadostovalo, da je njun 4 minute trajajoči program ocenil izredno nizko, za celo točko manj, kot je bila najboljša ocena. Če analiziramo ocene posameznih sodnikov, tedaj vidimo, da sta dva sodnika dosodila Zdenki in Pavlu 2. mesto. Vsekar pa kljub pad-

cu zaslužila 3. mesto, vendar je eden izmed sodnikov s svojo oceno vse pokvaril. Sodniške ocene za Zdenko in Pavla so bile naslednje (prva ocena za težavnostno stopnjo, druga za izvajanje): 1. 4,7 - 4,5; 2. 4,9 - 4,7; 3. 3,0 - 3,8; 4. 4,6 - 4,5; 5. 4,1 - 3,8 točke, kar zneslo skupaj 43,5 točke.

Kljub temu pa smo lahko zadovoljni. Predvsem zaradi splošne ugotovitve strokovnjakov v Viareggiu, da sta Zdenka in Pavel stilno daleč pred vsemi ostalimi tekmovalci in se v času dveh ali treh let — seveda s trdim delom — lahko približata državnemu reprezentancu.

Rezultati seniorskega državnega prvenstva v dvojicah so bili naslednji:

1. Trevisani - Trevisani 49,9
2. Santi - Porteri 48,2
3. Gurin - Berselli 44,4
4. Hrovatin - Sedmak 43,5

Teden dni prej pa je bilo v Rimu državno prvenstvo za naraščajoče mladinice, katerega so se udeležili tudi trije Poletovi tekmovalci: Pavel Sedmak in Zdenka Hrovatin mladincev ter Andrej Sedmak in Franko Guštin v kategoriji naraščajočnikov. V hudi konkurenci se je Pavel Sedmak uvrstil na 12. mesto, Andrej Sedmak je bil 9. medtem ko je bil Franko Guštin 18. Tu lahko omenimo, da bi bil lahko Andrej Sedmak četrti, če ne bi pri obveznih likih napravil spodrsila, ki ga je spravil na 13. mesto in je potem tako dobro vozil prosto, da je svoj položaj na končni lestvici izboljšal kar za štiri mesta.

Poletovim kotalkanjem se pozna, da nimajo še dovolj izkušenj, da premalo tekmujejo in da so — če gledamo posameznike — pri izvajanju obveznih likov premalo izdeležani. Tu pa je treba dosti vaje, kilometre prevoženih trojk in zank, kajti le tako lahko pridobite tisto gotovost, ki je na tekmovalnih takih potrebna. Kljub temu pa je treba poudariti, da so Poletovi kotalkanji dosegli velik uspeh, saj se državnega prvenstva lahko udeležijo le izbrano število kotalkanjev, imensko določenih, kar pomeni, da je Pavel Sedmak 12. najboljši mladinec v Italiji, Andrej Sedmak in Franko Guštin 9. oziroma 16. najboljši naraščajoči in Zdenka Hrovatin 4. najboljši par v kategoriji seniorev v Italiji. In to ni malo!

E. B.

IZIDI

Zarja - Costalunga 1:1, Giarizole - S. Anna 0:0, Libertas - Primorje 0:0, Stock Duino 2:0, Juventina - Isonzo 1:1, Sagrado - Portuale 0:0, Flaminio - Campanelle 3:0, Vesna - Edera 1:1.

LESTVICA

Flaminio in Stock 2.
Zarja, Costalunga, Juventina, Isonzo, Vesna, Edera, Primorje, S. Anna, Libertas, Giarizole, Sagrado Portuale 1.
Duino in Campanelle 0.

B. R.

SODNIK: Bernardis iz Krmina. Nepopolna postava obeh enajsteric je precej vplivala na potek in izid te tekme, ki se je zaključila brez zmagovalca. Poleg tega pa je treba upoštevati, da so nogometaši občutili blatno igrišče, posebno v drugem polčasu, ko je prišla na dan utrujenost.

Domačini so vsekakor pokazali bolj napadalno igranje. Primorje je bil bolj organizirano moštvo predvsem na sredini igrišča, kjer so

je Wirth uporabljal za iztrebljanje Židov, z nekaterimi spremembami in izpopolnitvami. To nalogo iztrebljanja Židov mu je prav tako dala državna (biti mora: firerjeva — op. T. F.) pisarna.

Na vprašanje, ali je dr. Morgen brez težav verjel, kar mu je povedal Wirth, je odgovoril: «Najprej sem mislil, da so Wirthove izjave popolnoma fantastične, toda v samem Lublinu sem videl Wirthovo skladišče. To je bilo skladišče predmetov ali dela predmetov njegovih žrtve. Z njegova razsežnost — bila je netirna količina nagradnih ročnih ur — mi je dokazovala, da gre za grozne reči.

39) Steiner, n. d., str. 291—319; Reitlinger, n. d., str. 160; Grossman, n. d., str. 39—42.

40) Reitlinger, n. d., str. 161.

41) Poliakov, n. d., str. 267.

42) Reitlinger, n. d., str. 275—276.

43) Reitlinger, n. d., str. 276.

44) Reitlinger, n. d., str. 152—153.

45) Reitlinger, n. d., str. 138.

«Uspehi mi je najti to taborišče in njegovega komandanta. Komandant je bil komisar kriminalne policije Wirth. Vprašal sem ga, ali je njegovo poročilo resnično in kaj je bilo. Na moje veliko začudenje je priznal, da je bil dogodek resničen. Vprašal sem ga, kako je mogel dovoliti, da je njegov oddelek delal takšne reči. Odgovoril mi je, da mora po firerjevem ukazu iztrebljati Žide. Povedal sem Wirthu, da je moje poslanstvo namenjeno vprašanju židovske poroke. Tam doli mi je opisoval metode, s katerimi je iztrebljal Žide. Malo prej mi je povedal tole: «Treba je točki Žide z njihovim lastnim orožjem (oprostite mi, prosim, da uporabim njegov izraz), treba jih je (v francoskem zapisniku je redakcija pustila le «ch...» desusa — op. T. F.). To pomeni, da je Wirth uporabljal širok slepihni manever» (IMT, XX, str. 527—529). Dr. Morgen je nato natančneje pripovedoval, kakšna je bila Wirthova metoda iztrebljanja Židov.

(Nadaljevanje sledi)

Potem ko je opisal Wirthov način ubijanja v plinskih celicah s slepihni napisom, je dr. Morgen nadaljeval:

«Ta sistem, s katerim je mogel uničiti veliko število oseb,

službe za lublinski distrikt je zvedel, da so v nekem židovskem delovnem taborišču (poleg uničevalnih taborišč so bila tudi delovna taborišča, npr. Majdanek pri Lublinu), ki je tudi spadalo pod nadzorstvo kriminalnega komisarja Wirtha, imeli židovsko poroko s 1100 gosti, med katerimi so bili tudi člani Wirthovega oddelka, tj. «tehniški» množičnega uničevanja Židov.

Wirth je dr. Morgnu priznal, da je to bilo res in da je to bil del njegovega načrta za pridobitev Židov, da bi raje delali v uničevalnih taboriščih.45) Wirth je torej uporabljal metodo, ki smo jo opisali v začetku tega poglavja. Dr. Morgen je tudi povedal, da je na Wirthovi mizi videl dneva povelja, ki niso prišla iz glavnega državnega varnostnega urada, temveč iz firerjeve pisarne na Tiergartenstrasse 4 v Berlinu in jih je podpisoval Werner Blankenburg. Na vprašanje, ali je dr. Morgen vprašal Wirtha, kako je prišel do takšnega satanskega načina ubijanja Židov, je dr. Morgen odgovoril:

«Do takrat, ko se je Wirth ukvarjal z iztrebljanjem Židov, je bil iz strokovnjakov za množične umore. Že prej je pobijal neozdravljive duševne bolnike. V ta namen so ga po firerjevem ukazu prestemili k firerjevi pisarni in si je v začetku vojne ustvaril oddelek, v katerem je bil tudi kakšen njegov agent. Menim, da je bil drugi del sestavljen iz volonov in agentov kriminalne policije. Zelo živo mi je opisal, kako so začeli z ubijanjem, da mi je vedeti, da ni dobil nobenih podatkov, nobene pomoči, temveč je moral vse iznajti sam; da so mu v Brandenburg dali opuščeno poslopje. V Brandenburgu si je pridobil prve izkušnje. Zelo se je obotavljal, toda končno se je po delnih izkušnjah odločil za svoj sistem, to se pravi, da je ta sistem uporabljal na veliko za uničevanje duševno bolnih.»

Potem ko je opisal Wirthov način ubijanja v plinskih celicah s slepihni napisom, je dr. Morgen nadaljeval:

«Ta sistem, s katerim je mogel uničiti veliko število oseb,

službe za lublinski distrikt je zvedel, da so v nekem židovskem delovnem taborišču (poleg uničevalnih taborišč so bila tudi delovna taborišča, npr. Majdanek pri Lublinu), ki je tudi spadalo pod nadzorstvo kriminalnega komisarja Wirtha, imeli židovsko poroko s 1100 gosti, med katerimi so bili tudi člani Wirthovega oddelka, tj. «tehniški» množičnega uničevanja Židov.

Wirth je dr. Morgnu priznal, da je to bilo res in da je to bil del njegovega načrta za pridobitev Židov, da bi raje delali v uničevalnih taboriščih.45) Wirth je torej uporabljal metodo, ki smo jo opisali v začetku tega poglavja. Dr. Morgen je tudi povedal, da je na Wirthovi mizi videl dneva povelja, ki niso prišla iz glavnega državnega varnostnega urada, temveč iz firerjeve pisarne na Tiergartenstrasse 4 v Berlinu in jih je podpisoval Werner Blankenburg. Na vprašanje, ali je dr. Morgen vprašal Wirtha, kako je prišel do takšnega satanskega načina ubijanja Židov, je dr. Morgen odgovoril:

«Do takrat, ko se je Wirth ukvarjal z iztrebljanjem Židov, je bil iz strokovnjakov za množične umore. Že prej je pobijal neozdravljive duševne bolnike. V ta namen so ga po firerjevem ukazu prestemili k firerjevi pisarni in si je v začetku vojne ustvaril oddelek, v katerem je bil tudi kakšen njegov agent. Menim, da je bil drugi del sestavljen iz volonov in agentov kriminalne policije. Zelo živo mi je opisal, kako so začeli z ubijanjem, da mi je vedeti, da ni dobil nobenih podatkov, nobene pomoči, temveč je moral vse iznajti sam; da so mu v Brandenburg dali opuščeno poslopje. V Brandenburgu si je pridobil prve izkušnje. Zelo se je obotavljal, toda končno se je po delnih izkušnjah odločil za svoj sistem, to se pravi, da je ta sistem uporabljal na veliko za uničevanje duševno bolnih.»

Potem ko je opisal Wirthov način ubijanja v plinskih celicah s slepihni napisom, je dr. Morgen nadaljeval:

«Ta sistem, s katerim je mogel uničiti veliko število oseb,

V PRVENSTVU 2. AMATERSKE LIGE

NOGOMET

Vse slovenske enajsterice so v prvem kolu remizirale

Primorje ni doseglo nobenega gola, ostale tri naše ekipe pa po enega

HUD ODOPR DOMACINOV

Vesna — Edera 1:1

VEŠNA: Cossutta L., Vizintin, (Cossutta II.), Botti, Germani, Verzier, Skrem, Zaccaria, Kelemenic, Valente, Enili, Degrassi.

EDERA: Medin, Veglia, Mongardini, Cicivizzo, Pintus, Protti, Favento, Grozic, Villini, Vouch in Gardoz.

SODNIK: Oretti (TS).

STRELA: v 7. min. Favento, v 21. min. Degrassi.

Edera je prispela v Križ prepičana, da bo odnesla domov obe točki. Toda tokrat je naletela na izredno razpoloženo domačo obrambo, ki ni dopuščala presenečenj. Gostje so sicer res povedli že v začetku tekme, toda Križani so kmalu nato izenačili in izid se odtekel do konca tekme ni več spremenil. Vsi napadi (sicer odlični) prve peterke Edere so ostali zaman in Vesna je tako že v prvem kolu ohranila dragoceno točko.

Primorje ni doseglo nobenega gola, ostale tri naše ekipe pa po enega

Tomizza, Drioli, Barnaba in Guštin vedno bili v premoči. Guštin ima sicer opravčilo v tem, da je odigral prvo tekmo v 2. amaterski ligi.

Tržačani so se nam zdeli tudi precej zanesljivi v obrambi, saj napad Primorja, ki je slonel na Rustji in neugramen Bolcicu ni nikoli rasneje zaposlil vratarja Libertasa. Domačini so večkrat ogrožali vratarja Kapuna, ki se je izkazal posebno v drugem delu. V zadnji minuti igre je prečka rešila Kapuna.

B. R.

ZADNJA MINUTA USODNA

Zarja — Costalunga 1:1 (1:0)

ZARJA: Favento, Rudi Marc, Dario Marc, Sanese, Stojan Križmančič, Voljo Križmančič, Grgič, Bon, Codagnone, Zagar, Grahonja.

COSTALUNGA: Furlani, Surian, Siročič, Tuliani, Macor, Mucugno, Marassi, Vizintin, G. Furlani, Mil-

čenič, Zancop.

SODNIK: Boschin.

STRELA: v 10. min. p.p. Grahonja, v 46. min. d.p. Marassi.

Zarja je prišla do dragocene točke. Tekma je bila ves čas lepa in borbeno. V prvih minutah se je odvijala skoraj izključno na sredini igrišča, kljub temu pa ni bila dolgočasna. Oba napada sta si preveč zavzeto prizadevala, da bi prodrla v nasprotni obrambni prostor. Prve nevarnejše akcije je sprožila Zarja, ki je povsem zmedla nasprotno igralce in je poskušala na vse načine priti do gola. To je dosegla že v deseti minuti, z lepim golom Grahonje, ki je od Zagarja podano žogo z glavo poslal v mrežo. V nadaljevanju je Zarja napadla nekoliko manj ter skušala ohraniti vodstvo. Ko je že kazalo, da bo zmagala so obrambni igralci zagrešili napako. Pustili so namreč napadalca Marassija, ki je to izkoristil.

R. A.

KOLESARSTVO

TOFEJA SV. JUSTA

Maver in Bonanno sta presenetila

Dobra Petelinova vožnja med amaterji v Medunu

Dvojica Giustina - Bedin je v nedeljo zmagala na 8. kolesarski dirki za «Trojevo sv. Justa», ki jo je na progi Opčine — Sempolaj — Opčine (26 km) priredil tržaški kolesarski klub Pedale Triestino. Na drugo mesto pa sta se povsem ne pričakovano uvrstila Maver in Bonanno, člana lokalnega Adrije. Tekmovanje samo na sebi je dokazovalo, da sta si lonjerska predstavnika častno drugo mesto povsem zaslužila in bi lahko računala tudi na zmago. Po polovici tekmovanja, pri obratu v Sempolaju, sta namreč vodila s petimi sekundami prednosti pred bodočima zmagovalcema ter parom Devinar - Tedesco. V drugem delu dirke pa sta pri vožnji proti Gabrovcu izgubila dragocene sekunde. Čeprav sta nato v zadnjem delu od Proseca do Opčin, nadoknadila precej zamujanih sekund, imata ni več uspelo, da bi dosegla Bedina in Giustino. Zaostanek sedemdesetih sekund ne predstavlja prevelikega poraza.

Presenetljivo pa sta popustila Tedesco in Devinar, ki sta bila med glavnimi favoriti za zmago. V povratnem delu proge sta namreč izgubila kar 46 sekund in sta se morala zadovoljiti s četrtem mestom. Tretja pa sta bila Tržačana Bevilacqua in Scagnol, za katere je bil tudi usoden povratni del dirke, saj sta na prvem delu proge, pri Sempolaju, imela le 14 sekund zaostanka za vodečima lonjerskima predstavnikoma.

Vrstni red na cilju:

1. Giustina - Bedin (CRA Italcantieri), ki sta 26 km prevozila v 37'45" s p.h. 41.308 km na uro

2. Maver - Bonanno (Adria) 17'

3. Scagnol - Bevilacqua (UCT) 45'

4. Tedesco - Devinar (Cormonese) 46'

5. Santoni - Marega (SCAT) 1'31"

V ostalih kategorijah so predstavniki Adrije tekmovali le pri amaterjih, kjer je na 109 km dolgi dirki v Medunu nastopil Petelin in dosegel kar dober uspeh, če upoštevamo, da se je predstavil na startu po nekajdneški odsotnosti zaradi bolezni. Kljub dolgi neaktivnosti je bil njegov nastop nad vse zadovoljiv. Čeprav bi mu morala dirka, ki je bila zaradi številnih vzponov izredno naporna, služiti kot trening, se je večkrat podal v napad prav pri vožnji navkreber in je bil med glavnimi protagonisti dolgega zasledovanja drugokategor-

nikov Biasona in Degana, ki sta pri spustu s Tramonti di Sopra imela skoraj minuto prednosti. Na cilju pa so se vsi kolesarji predstavili v enotni skupini, tako da je moral o končnem zmagovalcu odločiti sprint. Najhitrejši je bil predstavnik Gorgioneja Taschetto, ki je zmagal z nekaj metri prednosti pred Deganom in Donazzom. Petelin se je v sprintu uvrstil okrog petnajstega mesta. Točne uvrstitve ni mogel sodnik zbir doleteti in ob objavi rezultatov je prišlo do protestov, med katerimi je bil tudi priziv Tržačana Tarla, ki je prisel na cilj sedmi, žirija ga ga sploh ni uvrstila med prvo deseterico.

TELOVADBA

V SREČANJU SFRJ - FRANCIJA

Vratil zmagal med posamezniki

V Novem Sadu je v povratnem srečanju telovadnih vrst Jugoslavije in Francije zmagala francoska ekipa z izidom 535-530,40. Francozi so zmagali tudi v prvem srečanju, pred tremi meseci v Nici. Med posamezniki pa je bila sestvica taka:

1. Vratil (Jug.) 103,45

2. Boutard (Fr.) 106,90

3. Miens (Fr.) 106,85

4. Koloko (Fr.) 106,40

5. Moy (Fr.) 106,05

6. Kersnič (Jug.) 105,90

KANU

Od 16. do 20. oktobra bo v Xocmilcu v Mehiki, na tamkajšnji olimpijski progi, svetovno prvenstvo v vožnji s kanuji. Prvenstva se bodo udeležili tudi italijanski tekmovalci, ki so že prispeili v Mehiko, kjer bodo ostali do začetka tekmovalnj na skupnih pripravah.

Slavje v vipavskih Šmarjah ob 30-letnici velikega dogodka

Pogled na del udeležencev slavja v Šmarjah na Vipavskem

Po slovesnosti so se zbrali bivši borci IV. prekomorske brigade

Predstavniki oblasti in gostje na častni tribuni. Slavnostni govor je imela članica sveta federacije Lidija Šentjura, ki je govorila tudi na zborovanju pred 30 leti. Med drugimi gosti so bili Miha Marinko, dr. Joža Vilfan, dr. Marijan Breclj, France Popit in predstavniki zamejskih Slovencev

Slovenski zdravniki na izletu v Reziji in Benečiji

Slovenski zdravniki na izletu po Reziji in Benečiji (na sliki v Čedadu)

Študijsko srečanje beneških kulturnih delavcev

Pogled na del udeležencev študijskega srečanja v Gorenjem Tarbiju

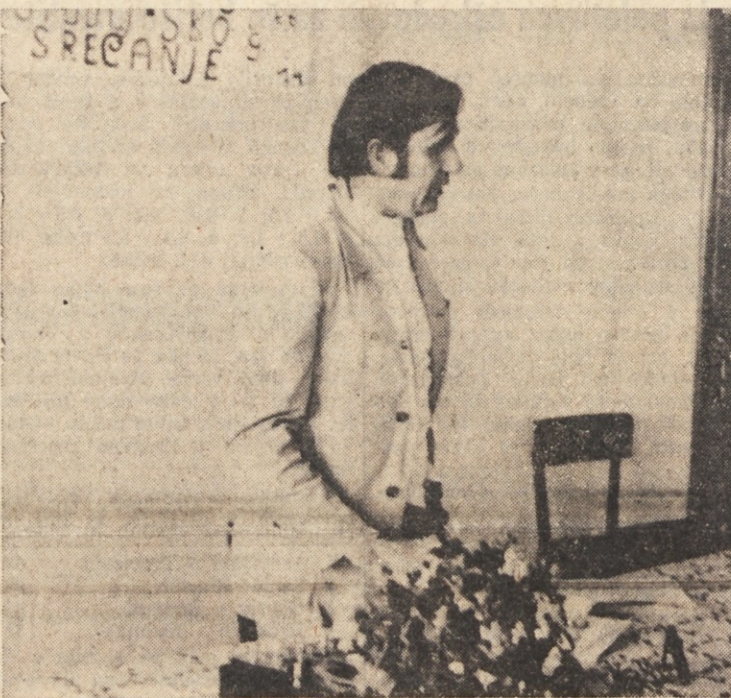
Kulturna društva v Beneški Sloveniji se vedno bolj angažirajo v vprašanjih, ki so življenjskega pomena za beneške ljudi, pa naj bodo potem ta vprašanja že gospodarskega, socialnega, kulturno-prosvetnega ali v ožjem smislu političnega značaja. Tokrat je bilo na njihovo pobudo v Gorenjem Tarbiju srečanje večje skupine beneških intelektualcev, ki je bilo študijskega značaja in posvečeno vprašanju, kako uveljaviti v današnji beneški stvarnosti domačo kulturo, to pa pomeni domači slovenski jezik, domačo pesem, domačo izročila preteklih rodov, skratka, kako ohraniti beneškim Slovincem njihovo narodnostno identiteto. O tem temeljnem vprašanju, ki danes zaskrblja pa tudi aktivira Benečane, so na tem srečanju spregovorili du-

hovniki, sociologi, politiki, šolniki, kulturniki, ljude različnih družbenih pogledov, toda istih težej, istih stremiljenj po dokončni osvoboditvi slovenskega beneškega človeka in svobodni uveljavitvi njegove narodnostne biti. Srečanje je dalo poglobljeno analizo tega vprašanja, pokazalo na razne možne oblike delovanja in potrdilo vzdušje prepoveda.

Na srečanju je govoril tudi duhovnik Emil Cenčič

Na srečanju je govoril tudi duhovnik Emil Cenčič

Predsednik študijskega centra «Nediža» prof. Pavel Petričič

Glavni urednik «Novega Matajurja» Izidor Prodan in predsednik PD «Ivan Trinko» prof. V. Černo

«Mlada brieza» je vzbrstela v jeseni Beneške Slovenije

Malí udeleženci «Mlade brieze» se ukvarjajo z risarsko umetnostjo...

Živahno otročad je bilo treba večkrat s prijazno besedo miriti...

V soboto in nedeljo je bilo okrog 50 slovenskih zdravnikov na izletu v Reziji in Beneški Sloveniji. Obiskali so številne kraje, si ogledali mnogo zanimivosti in se tudi pogovorili z domačimi javnimi in kulturnimi delavci. Na poti sta jih spremljala dobra poznavalca teh krajev Albert Rejec in R. Savnik, v Reziji pa je bil z njimi tudi znani slovenski etnograf dr. Milko Matičetov. Slovenske zdravniške je na sedežu kulturnega društva «Ivan Trinko» v Čedadu pozdravil špetski zdravnik dr. Stefan Podrecca, Izidor Predan pa jih je seznanil z delom slovenskih kulturnih društev in organizacij v Beneški Sloveniji. V spremstvu arh. Simonitija so si nato ogledali nekatere zanimivosti Čedada, kot na primer stojnico in langobardsko svetišče, v Landarski jami pa jim je arh. Simoniti razložil tudi restavratska dela, ki se izvajajo po njegovih načrtih. Po kosilu v špetru so se podali še v Matajur, kjer so postali ob nedavno odkritem spomeniku padlim v NOB, ter na Trinkov grob v Trčmun.

Tudi med kosilom ali večerjo so izkoristili čas za pogovor v slovensčini

Beneški študijski center «Nediža» je po uspelem natečaju za otroke na temo «Moj vasa» priredil v preteklem tednu še svojevrstno počitniško šolo s simboličnim naslovom «Mlada brieza». Kar 26 otrok se je zbralo v hotelu v Dolenjem Tarbiju, katerega jedilnica se je za to priložnost spremenila v učilnico, risalnico, sobe za igre, koncertno dvorano in fiskarno. Koliko vselega živčava je bilo in kako prijetno domače so se otroci počutili ob sproščanju lastne domiselnosti in ob odkrivanju tolikih malih skrivnosti vsakdanjega življenja! Učili so se slovenščini, radoželno skrali vase nove besede, ki so prav take, kot jih rabijo doma le z malce drugačnim prizvokom, odkrivali možnosti izražanja skozi slike, prepevali so in se igrali po svoje. Nad vsem tem vrvežem pa so belele oči vestnih in potrpežljivih vzgojiteljev, vseh prežetih z ljubeznijo do mladine, posebno še te beneške mladosti, ki raste v posebnih razmerah in mnogokrat tudi ob neprijetnih namelih uradne šole.